

LAIKAS

Nr. 99

AÑO VI

EL TIEMPO — SEMANARIO LITUANO — 25 DE SEPT. — RUGSĖJO 25 D. 1953 M.

Nauja propagandinė kova

NESUTARIMAI DĖL KORĖJOS

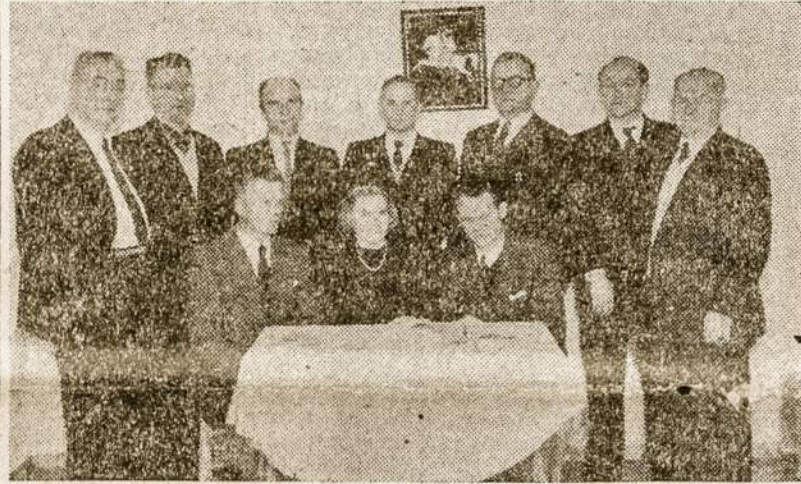
Jungtinių Tautų Organizacijos visuotinis metinis susirinkimas nuosavoje būstinėje prie New Yorko prasidėjo rugsėjo 15 d. Nauju pirmininku be didelių ginčų buvo išrinkta Indijos atstovė, ministerio pirmininko Pandit Nehru sesuo, ponija Vijaya Lakshmi Nehru. Tačiau, kai reikėjo nustatyti darbų tvarką ir svarstyti klausimus, tuoj išsiskyrė Rytų ir Vakarų blokai. Viena iš priežasčių yra ir Korėjos būsimos politinės konferencijos klausimas. Nebus svarstomas komunistinės Kinijos į JTO įstojimo klausimas. Bet Maskvos atstovas su savo satelitais nori praveisti raudonosios Kinijos planą dėl Korėjos. Komunistinė Rusija, kuri yra pagrindinis Korėjos karo kaltininkas, norėtų atsistoti greta neutralių. Ji pati to nesitūlo, bet jai klusni Kinijos vyriausybė savo pasiūlytam plane nori į konferenciją įvesti ne tik Indiją, Pakistaną, Birmaniją ir kt., kaip neutralias, bet "neutralia" laiko ir Sov. Rusiją. Tuo tarpu aliantai nori, kad Korėjos ateities klausimą spręstų tik tie, kurie ten kraują liejo. Šie ginčai duoda progą abiem pusėms pasakyti daug karčių žodžių savo priešui, kartu varant savo propagandą. Toje srityje ypatingi specialistai yra komunistinio pasaulio atstovai, kurie moka nušviesti visiems žinomus dalykus visiškai priešingai, aiškiai meluodami ir nerausdami. Nors Vakarai propagandoje ir nėra taip įgudę, bet ir jie jau aiškiau iškelia komunistų pastangas pavergti visą pasaulį, o prieš pavergiant laikyti jį baimėje. Ypač aiškiais žodžiais tai išklė Australijos atstovas. Taip pat labai svarbi Foster Dulles kalba šį kartą ne tik nustebinio abu blokus, bet ir davė JAV-bių užsienio politikos, ypač santykiuose su komunistiniu pasauliu, aiškų ir tvirtą nusistatymą. Tačiau dėl Korėjos konferencijos laiko, vietos ir dalyvių dar yra daug neaiškumų, kurie gali ilgai neišsispęsti.

KREMLIAUS BANDYMAI

Po Kremliaus nesėkmės laimėti sau palankią valdžią Vokietijos rinkimuose, komunistai buvo kurį laiką aiškiai pri-trenkti. Bet jie pradeda jau vėl atsipeikėti ir daryti naujus ban-

dymus. Pirmiausiai Maskva paskelbė, kad Adenauerio laimėjimas buvo neteisėtas ir neteisingas. Mėgino tuo gąsdinti visus tuos "neutralistus", — vokiečių, anglų ir prancūzų, — kurie bijo, kad sovietai nepradėtų imtis karinių priemonių. Per prancūzų komunistus ir kitus jiems palankius jie bando įtikinti Vakarų, kad Atlanto Santarvė ir Europos Gynybos Bendruomenė yra pagrindinė kliūtis susitarti. Atrodo, kad ir pramatytoji ketu-

rams, negu Ryams, nes dar tikrojo pavojaus nėra patyrusios. Prieš tą raudonąją propagandą galės stipriau atsispirti tik amerikiečių teikiama pagalba, kurios anie kraštai yra labai reikalingi. Tuo tarpu raudonoji ranka veikia ir siekia gana toli. Pastarųjų dienų didžiausia sensacija yra prieš pustrėčių metų pabėgusio anglų diplomato Mac Lean žmonos su vaikais pražuvimas. Ar ji savo noru pabėgo, norėdama susitikti su vyru, ar ją pagro-

ARLB Hurlingham Apylinkės Valdyba. Sėdi (iš kairės): pirm. J. Naktutis, p. M. Senkutė-Kornilev, inž. V. Gogelis; stovi: A. Džiovalas, J. Villimas, A. Lebeda, V. Diminskis, J. Bražėnas, N. Katinas (svečias) ir J. Kanapinskas.

rių "didžiųjų" konferencija sunkiai galės įvykti, kai nebus iš sovietų pusės jokio noro svarstyti Vokietijos ir Austrijos klausimus bei nutraukti šaltąjį karą.

Ar Vakarai darys vėl kokių didesnių nuolaidų, kaip pasiūlytasis nusenensio Churchillio "Locarno" paktas, sunku įspėti, bet šiuo metu JAV dar tvirtai laikosi.

AZIJATAI ORGANIZUOJASI

Vis tik Azijos mažai civilizuo-tuose kraštuose komunistinė propaganda dar turi didelę įtaką. Tiek Indijos "neutralumas", tiek neseniai nepriklausomybę gavusios Kambodžijos ministerio kalba, tiek arabų laikysena rodo, kad Azijos vadai komunistinio pavojaus savo kraštams ir visam pasauliui dar nesupranta. Jie mėgina lošti dvideidiską vaidmenį, nesuivokdami, kad, laimėję kiek laisvės iš vakariečių, ją prakiš visiškai, kai įsigalės komunistai. Gal dėlto ir Irano vienos galingos giminės vadas, Nasser Khan, paveiktas komunistinės Tudeh partijos, pareikalavo paleisti Maskvai palankiu pasidariusį nuverstą min. pirm. Mosadeghą? Silpnosios Azijos valstybės, kaip Siamas, Birmanija, taip pat daugiau priešinasi Vaka-

bė komunistų šnipai, sunku pasakyti. Viena tik aišku, kad komunistinė ranka toliau siekia laisvuose Vakaruose, negu vakariečiai gali pasiekti sovietinius kraštus. Tiek jau geriau, kad komunistinė propaganda Vakaruose mažiau teturi įtakos, nes daugiau žmonių pradeda aiškiau pažinti komunizmą. Ypač tai prisidėjo Berlyno ir bendrai Rytų Vokietijos darbininkų pasipriešinimas komunistinei valdžiai. — P. S.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

KAIP BOLŠEVIKAI ATŽYMĖJO 13-KOS METŲ SUKACTĮ NUO LIETUVOS PAVERGIMO

Kiekvienas lietuvis prisimena tas šaunias tautos šventes, šventas nepriklausomoje Lietuvoje vasario 16 ir rugsėjo 8 dienomis. Dabar tos dienos okupanto uždraustos šventės, o švenčiamos bolševikinės šventės. Liepos mėn. 21 d., bolševikų vadinama išlaisvinimo, lietuvių - Lietuvos pavergimo diena, nėra paskelbta švente ir nešvenčiama, bet minima. Savotiškas yra jos minėjimas. Lygiai kaip ir savotiška šventė. Bolševikinė spauda ir radijas jau ilgą laiką skelbia įvairių fabričių ir kolūkių laimėjimus sąryšy su Lietuvos pavergimo 13-kos metų sukaktuvėmis. Girdi, tas ir tas kolūkis pasižadėjo nuimti nuo 1 ha net 18 cent. javų, tas ir tas fabrikas ar darbininkas jau dirba 1954 m. plano sąskaiton viršijęs du ar tris kartus savo išdirbio normą ir t. t. Ir t. t. Dėl to viso galima pasakyti — kokia sukactis, toks ir minėjimas. 1940 m. liepos mėn. 21 d.

Bendruomenės rinkimams artėjant

Tautinės visuomenės svetimuose kraštuose yra vienai ar kitaip atstovaujamos. Vyriausiu tokiu organu paprastai yra savo valstybės pasiuntinybė. Lygiagrečiai, tačiau, veikia taip pat visuomenės ar organizacijų rinkti ar sudaryti vienetai. Tokių tarpe Argentinoje pasireiskia Britų Bendruomenės Taryba, Prancūzų Sąjunga, Ispanų Draugijų Centras ir kiti organai, kurie veikia šalia ir glaudžiamie bendradarbiavime su savo kraštų pasiuntinybėmis. Nesant pasiuntinių, panašūs centrai savaime virsta savo tautinių visuomenių vieninteliais atstovaujančiais organais.

Po Lietuvos Pasiuntinybės uždarymo, santykiuose su Argentinos valdžios įstaigomis, visuomene, spauda ir kt. tautinių luogsnų organizacijoms, šiame svetingajame krašte gyvenantieji lietuviai tegali remtis vien visus jungiančią sava organizaciją ar draugijų sambūriu. Atskiros ar sujungtos mūsų savišalpinės draugijos tos paskirties atlikti negali, kadangi jų pasireiškimas tautinėje ir politinėje srityje yra apribotas tariamų ar tikrų valdžios įstatymų. LICA paskirtis ir tikslai, nors ir labai svarbūs, yra atsitiktiniai ir laikini. Dėl tų priežasčių prieš 3 metus įsikūrusi Argentinos Lietuvos Bendruomenė savaime buvo pašaukta imtis Argentinoje gyvenan-

čių lietuvių visuomenės atstovavimo. Tautinės organizacijos prižiūrinčiom Argentinos valdžios įstaigoms priėmus Bendruomenės įstatų, Bendruomenė gavo krašto valdžios pripažinimą. Iš kitos pusės, tiek VLIK, tiek Lietuvos pasiuntinybės užsienio, tiek Argentinoje veikiančios lietuvių ir estų organizacijos palaiko santykius su Bendruomene kaip su krašto lietuvių atstovaujančiu organu.

Nuo visų tautiečių supratimo, prisidėjimo ir bendradarbiavimo priklausau, kiek sėkmingai Bendruomenė atliks reikšmingą ir svarbų lietuviškos visuomenės atstovavimo uždavinį.

1953. X. 18 d. įvyks Bendruomenės visuotinis narių suvažiavimas išrinkimui Bendruomenės naujų valdomųjų organų. Ta proga, siekiant kuo platesnio įgyvendinimo demokratiškumo dėsnį ir užtikrinant visiems tautiečiams galimybę pasireikšti visuose liečiančiuose klausimuose, ARL Bendruomenės Centro ir Apylinkių Valdybų nutarimu visi tautiečiai yra kviečiami dalyvauti suvažiavime ir rinkimuose. Šiuo žingsniu Bendruomenė geidžia atžymėti savo visuomeninį pobūdį ir pabrėžti atvirų durų dėsnį visiems susipratusiems tautiečiams.

Leonardas Sruoga

Atsisaukimas dėl Kersteno Rezoliucijos

Jungtinių Amerikos Valstybių parlamentas, jo nariui Kersteni pasiūlius, yra vienu balsu nutaręs iš-tirti Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių okupavimo bei į Sovietų Sąjungą įjungimo aplinkybes ir pasekmes.

Tai nepaprastai didelės reikšmės įvykis visoje mūsų išlaisvinimo kovoje. Tauriai JAV tautai ir kilmiečiams jos vadovybėje stovintiems vyrams priklauso didžiausia visos lietuvių tautos padėka.

Mūsų brolai amerikiečiai, vadovaujami Amerikos Lietuvos Tarybos, prisidėdami prie šio žygio, yra padarę neįkainojamą pasitarnavimą Lietuvai.

Tuo nutarimu sovietinis bolševizmas traukiamas tieson už mūsų laisvės ir nepriklausomybės išplėsimą.

Mūsų pareiga atskleisti prieš viso pasaulio akis tą baisią tikrovę, kas yra ištikė mūsų nelaimingą Tėvynę. Atskleisti ir pagrįsti faktais taip, jog laisvasis pasaulis apstulbtų akivaizdoje to, kas yra atsitikę su nieku nekaltais ramiais Lietuvos gyventojais. Tūkstančiai mūsų tautos kankinių teparabija su mūsų pagalba į viso laisvojo pasaulio sąžinę.

Mūsų rankose yra ginklas, kuriuo mes galime kirsti bolševikams tokį smūgį, nuo kurio jis niekad nebepajaus atsipeikėti. Visos bolševikų kalbos apie taikingumą, apie gerą gyvenimą Sovietų Sąjungoje, apie darbo žmonių valdžią nublanks akivaizdoje nesuskaitomų nusikaltimų, kurie vyko ir tebevyksta Lietuvoje, kur kasdieninis gyvenimas yra virtęs pragaru.

Tautiečiai, atlik savo pareigą skurde ir ašarose skęstančiai savo Tėvynai. Padaryk viską, kad ši be galo svarbi proga Lietuvos išlaisvinimui pagreitinti būtų pilnai išnaudota.

Lūdėti ir organizuoti, kad nė vienas svarbesnis sovietinių žiaurumų faktas neliktų neatskleistas, yra šventa kiekvieno lietuvių pareiga, kurią visi mūsų tautiečiai kviečiami ir įpareigojami neatidėliojant atlikti.

Visų kraštų PLB Valdybos ar tolygios organizacijos yra pakviestos imtis vietose visą šią darbą atlikti.

VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS

nes tarybinis žmogus iš patyrimo žino, kad tokiomis progomis raudonasis vergų lalkytojas tik labiau išūbuoja savo botagą ir skaudžiau plaka visokių soclenktynių, išprievartautų išdirbio normų kėlimu, priešlaikinių plano išpildymo ar priverstinę valstybinių paskolų pasirašymų pavidalu. Išimties nesudarė nei 13-kos metų sukaktuvės nuo Lietuvos pavergimo minėjimas. Vi-soje Lietuvoje suskambėjo bolševikinio botago kirčiai: soclenktynavimas, išdirbio normų didinimas, plano viršijimas. Net kelias dienas tonis žiniomis buvo užpildyti tarybiniai laikraščiai ir radijo pranešimai. Galima tvirtinti, kad tie ausį reziantys garsai labai atitiko minėjimo prasmę. Nuostabu būtų, jei lūdna sukaktis būtų linksmai atšvęsta. Nėra žinoma, kad baudžiamos ar vergijos įvedimas būtų kur nors džiaugsmingai minimi. Tik vergijos ir baudžiamos panaikinimą rimbint skamba linksmos dalnos ir groja orkestrai. Tikėjime, kad tos dalnos vieną kartą suskambės ir mūsų išlaisvintoje tėvynėje Lietuvoje ir šita išlaisvinimo diena bus švenčiama ne mažiau iškilmingai ir linksmai kaip Vasario 16.

* Vakarų nustebinio pirmojo lenkų atstovo Jungt. Tautose pava-duotojo pabėgimas ir paprašymas politinės globos. Šis lenkų diplomatas, Marek Korowicz, pareiškė: "Esu laimingas būdamas laisvajame pasaulyje". Taip pat jis pabrėžė, kad dabartinės Lenkijos atstovai neatstovauja lenkų tautos, o tik komunistinę valdžią, kuri yra užgrobusi jo kraštą. Jis sakosi išjungęs į laisvųjų lenkų eiles kovai prieš komunizmą ir savo krašto pavergėjus.

* Paskutinėmis dienomis laikraščiai paskelbė, kad enkavedistas L. Berija lėktuvu yra pabėgęs ir esąs P. Amerikoje. Jis sakosi politinės JAV-bių globos ir už tai žadąs išduoti Kremliaus paslaptis. Bet ar tik nebus graži spaudos antis?

Lo que hace grandes a las Naciones

Uno de las naciones del otro lado de la cortina de hierro, más afectada por los destructivos métodos genocidas, es la católica Lituania. Su sufrimiento está profundamente identificado con el Calvario y la Cruz de Cristo. Uno de los dignatarios comunistas ha dicho, que "es mucho más difícil reeducar espiritualmente a la nación lituana que a sus vecinos, porque Lituania está demasiado aferrada a la Cruz". Y es verdad. Se trata de un país, cuya resistencia antisoviética es la más poderosa y la más desesperada, cuyos guerrilleros en los bosques y cuyos desterrados a la Siberia son, tal vez, los más numerosos, aunque el mundo libre sepa bastante poco de eso.

Los Países Bálticos, desgraciadamente, ya quedaron muy lejos detrás de la cortina, sumidos en el fondo de la bolsa de las víctimas soviéticas. Geográficamente no tienen esas posibilidades para acercarse al mundo occidental, como por ejemplo, los alemanes y los checos, por lo cual sus luchas y sus sacrificios son menos conocidos, aunque no son nada menores.

Pero tal país de antiguas y ricas tradiciones, como Lituania, aún en el silencio de la actual tenebrosidad nocturna, no ha sido olvidado. Sus hijos en el mundo libre, conjuntamente con sus amigos, conmemoran este año un jubileo muy singular: el séptimo centenario del primer contacto oficial de Lituania con Roma. El comienzo de ese significativo hecho fué el cristianismo del primer rey lituano Mindaugas en el año 1251, y su coronación efectiva en 1253, aunque algunas fuentes históricas dicen, que el Estado Lituano existía ya 400 años antes del rey Mindaugas, pero en la época del reinado de este dignatario sus regiones autónomas fueron unidas en una grande y fuerte nación de Europa Oriental, cuyo renombre ya era conocido en Roma. El Papa Inocencio IV, para la coronación de Mindaugas había delegado al Obispo Enrique de Kulm el 17-7-1251, pero a causa

de las dificultades del transporte en aquel entonces, la coronación propiamente dicha se celebró recién dos años más tarde. La corona real de manos del Sumo Pontífice, según el espíritu de aquellos tiempos, significaba que el mundo occidental cristiano, oficial y solemnemente, reconocía al Estado de Lituania y a su gobernante.

Con aquellas lejanas épocas, la Nación lituana en toda su faz se tornó a la civilización cristiana y con toda su alma se adentró en las simas de la catolicidad, por cuyos valores sufre y combate actualmente en la más grande y la más trágica lucha, que haya tenido a los largo de 700 años.

Este hecho fué recordado el presente año al saludar a los Países Bálticos, por el secretario de Estado norteamericano señor John Foster Dulles. En su mensaje el insigne estadista dijo:

"Este año es de especial significación para Lituania ya que se cumple el 700º aniversario de la nacionalidad lituana. Hace ahora 700 años que Mindaugas fué coronado primer Rey de Lituania. Al rehusar el reconocimiento de la anexión de los países bálticos por parte de Rusia, el Gobierno de los Estados Unidos ha hecho manifestación expresa de los principios que animan al pueblo de Norteamérica, el cual cree firmemente que la justicia y la ley deben regular las relaciones entre las naciones de todo el mundo, sean grandes o pequeñas.

"No es su población, ni su superficie, ni su riqueza, lo que hace grandes a las naciones. Antes al contrario, es su fuerza espiritual y moral y su amor a la libertad y a la tolerancia. Estas virtudes han hecho que vuestras naciones superasen en el pasado numerosas dificultades. Y tengo la seguridad de que las mismas virtudes han de lograr, con la ayuda de Dios, que superéis este período de opresión actual, ganando una nueva era de libertad".

Por C. VERAX

Atstovas Kerstenas lankėsi VLIK-e

JAV-bių kongreso atstovas ir didelis lietuvių draugas Kerstenas šiomis dienomis lankėsi Europoje. Kaip žinome, jis yra įnešęs į kongresą rezoliuciją iširti Lietuvos okupacijos neteisėtumą. Šios jo kelionės tikslas yra geriau susipažinti su medžiaga, kurią turės įteikti kongreso sudarytai komisijai iširti, kokiu būdu buvo okupuota Lietuva ir prijungta prie Sov. Sąjungos. Kerstenas į Europą Kersteną lydėjo ALT atstovas inž. A. Rudis (prieš pora metų lankėsi Argentinoje) ir LAIC direktorė M. Kižytė. Paryžiuje juos pasitiko Vykd. Tarybos pirm. K. Žalkauskas, kuris taip pat dalyvavo JAV ambasadoje įvykiuose dvejiose posėdžiuose. Kerstenas jų metu supažindino su kongreso sudarytąja komisija, jos uždaviniais, savo numatytais darbais Europoje ir pareiškė norą pirmoje eilėje aplankyti VLIKą. Rugsėčio 29 d. Kerstenas su žmona ir dūka bei palydovais inž. Rudžiu ir M. Kižyte atvyko į Reutlingeną, Vokietijoje. Čia jie visi dalyvavo Vykd. Tarybos posėdyje ir vėliau specialiai suauktame iškilmingame VLIKO posėdyje.

Rugsėjo 1 d. VLIKas buvo sukvietas iškilmingo posėdžio. Jame dalyvavo, be VLIKO ir VT narių, taip pat ALT atstovas inž. A. Rudis ir LAIC — M. Kižytė. Posėdis Am. Balso buvo įrašytas į magnetofono juosteles ir paskelbtas per radiją. Kerstenui VLIKO narius pristatė jo pirm. M. Krupavičius, o VLIKui Kersteną ir A. Rudį — M. Kižytė. VLIKO pirm. M. Krupavičius ta proga pasakė kalbą.

Savo kalboje VLIKO pirmininkas pabrėžė, kad "Jungtinės Amerikos Valstybės lietuviai iš seno vadinama antrąja Lietuva. Ir ne be pagrindo. Antrosios Lietuvos vardą ji gavo ne tik dėl savo lietuvių gyventojų skaičių, nes po Lietuvos gal daugiausiai ten lietuvių gyvena, bet taip pat savo susitvarkymu. Lietuviai ten pasijuto esą savo krašte." Prisiminęs, kad lietuviai JAV-bėse laisvai

kūrėsi, M. Krupavičius kalbėjo: "Kaip nustojome nepriklausomybės, bolševikams atėjus pirmą kartą, lietuvių tautai stačiai buvo kurlamos legendos, kad ne kas kitas, bet amerikiečiai gražins laisvę Lietuvai ir kad amerikiečiai yra pasirengę visa padaryti, jog nė vieno krašto pasaulyje nebūtų pavergto... Kada mes atsidūrėme tremtyje, išvaryti iš savo tėvynės raudonojo prieš, mes vėl gavome progą tvirtai įsitikinti, kad tik JAV yra toji mūsų laisvės atrama, kuri mūsų neapvilis. 1949 m. lankantis Vašingtone Valstybės Departamente mums buvo pasakyta, kad nebijokite ir nesvyruokite, stipriausias bičiulis esame mes — ir mes jūsų niekada nepaaisime. Bet pasistenkite bičiulių daugiau pasidaryti ten, kur jų turite mažiau t. y. Europoje. Ir mes matome, kad mums buvo pasakyta tiesa." Toliau mesnėje savo kalboje VLIKO pirm. dėkodamas atstovui Kerstenui už jo pastangas realiai prisidėti prie Lietuvos laisvės atgavimo, ALTui už jo atliktą darbą, priminęs susidariusią ir tebesitęsiančią giminytę tarp Lietuvos ir Amerikos, pabrėžė, kad ši giminytė "neišnyks per amžius, nes Lietuva moka būti dėkinga ir moka neužmiršti savo bičiulių." Ir savo kalbą užbaigė: "Pone Kerstenai, aš visos kovojančios už savo laisvę ir bolševikų kryžiuojamos Lietuvos vardu reiškiu Tamstai giliausią padėką. Lygiai prašau tą padėką perduoti Jūsų garbingai tautai. Mes tikime ir nenustosime tikėję — šalia Jūsų ir su Jumis kaip nugalėtojais žengsime į laisvę ir nepriklausomą Lietuvą."

Po pirm. M. Krupavičiaus kalbos prabilo atstovas Kerstenas: "Laisvės draugai! Kiekviena žmogiškoji būtybė turi savo laisvės draugą. Aš Jums čia perduodu sveikinimus Jungt. Am. Valst., tos šalies, kuri yra gimusi laisvėje. Juk Amerika buvo sukurta tų žmonių, kurie daugiausia atbėgo iš tironų kraštų, siekdami sukurti valstybę, kur jie galėtų naudotis pagrindinėmis žmo-

Dievo siustas žmogus

J. E. ARKIV. METROPOLITO J. SKVIRECKO 80-TOJI SUKAKTIS

Dideliems darbams atlikti Dievas siunčia ir didelių žmonių kolektyvus tautai. Ir mūsų tauta turėjo ir turi tokių Dievo siustų žmonių, kurių darbai yra didelės reikšmės ir patvarūs. Jie lieka istorijos lapuose ir žmonių atmintyje, nes apima visą tautą ir ją praturtina nenykstančiomis vertybėmis. Vienas iš tokių didžiųjų mūsų Tautos Vyrų yra Jo Ekscelencija Arkivyskupas Metropolitas Dr. Juozas J. Skvireckas.

J. E. arkiv. J. Skvireckas rugsėjo 18 d. atšventė savo 80-ties metų amžiaus sukaktį. Ši garbinga sukaktis nebuvo atžymėta didelėmis iškilimėmis ir griausmingu "Te Deum" Kauno katedroje, kaip būtų buvę laisvės laikais, bet kukliai atšventė Austrijos Tirolio kalnų vienuolyno tyloje, kur šiuo metu garbingasis Ganytojas neša varganas tremties dienas. Nors mes esame toli nuo šio didžiojo Sukaktuvininko, tačiau tūrėtumėm bent trumpai su jo gyvenimu ir didžiuliais nuveiktais darbais susipažinti, jo darbštų ir pasiaukojantį gyvenimą jaunajai kartai pavyzdžiu rodyti ir patys stipriai pasisemti.

Arkiv. J. Skvireckas yra kilęs iš mūsų lietuviško kaimo, kaip ir daugelis mūsų. Gimęs jis 1873 m. rugsėjo 18 d. Devyniolikos metų jaunuolis gerai pažymiais baigė realinę Panevėžio gimnaziją ir tais pat 1893 m. įstojo į Kauno Kunigų Seminariją. Ir čia, savo gabumais ir darbštumu pakilęs į pirmaujančiųjų eiles, atkreipė vysk. Palulionio dėmesį ir buvo pasiūstas į Petrapilio Dvasinę Akademiją siekti aukštųjų teologinių studijų. 1899 m. buvo išvestas kunigu ir 1900 m., baigęs Akademiją teologijos magistro laipsniu, paskirtas Kauno Seminarijos Šv. Rrašto profesoriumi vietoj prel. A. Dambrausko - Jaktšo. Nuo šio laiko ir prasidėjo jo didieji darbai tiek mokslinėje srityje, tiek ir seminarijos bei vyskupijos administracijoje.

1909 - 10 m. prof. Skvireckas skiriamas seminarijos prefekto pareigoms. 1911 m. pakeliamas žemaičių vyskupijos katedros kapitulos kanaaninku, o 1914 m. — prelatu. Bet kaip audra užveina pirmasis Didysis karas su savo visais žiaurumais ir vargu. Prof. Skvireckui su seminarija tenka kraustyti į Smolenską, kur jis praleidžia pirmosios tremties dienas, rūpindamasis ne tik seminarija, bet ir Rusijoje gyvenančių lietuvių šalpa bei jų grįžimui Tėvynėn. 1919 m., vysk. P. Karvičiui esant nepaprastai apsunktam didžiulės žemaičių vyskupijos darbais, Šv. Tėvo paskiriamas vyskupu pagalbininku ir eina vyskupijos Generalvikaro pareigas. Kai 1926 m. Šv. Tėvo Pijaus XI raštu (bule) "Lithuanorum Gente" sukuriam nepriklausoma Lietuvos Bažnytinė Provincija, J. E. vysk. J. Skvireckas paskiriamas pirmuoju Kauno arkivyskupu metropolitu,

tapdamas aukščiausia bažnytine asmenybe Lietuvoje.

Dideliais darbais ir nuopelnais yra atžymėtas šio didžiojo Ganytojo gyvenimas, tvarkant bažnytinis arkivyskupijos reikalus ir stovint savo tikinčiųjų pryšakyje. Arkivyskupu vadovaujant, 1934 m. suorganizuojamas pirmasis visos Lietuvos Eucharistinis Kongresas Kaune. Vėliau, pergyvenęs dvi sunkias okupacijas, priverčiamas palikti savo vyskupiją ir su dideliu jo amžiui vargu, pavojingais nuotykiams ir grėsmė gyvybei Ganytojas turėjo pradėti antąją tremtį. Pakviestas kard. Innitzerio, kurį laiką gyvena Vienoje, bet, artinantis raudonųjų bangai, pasitraukia į Innsbrucką, kur iš tos vyskupijos valdytoja gauna ramią ir tylią vietelę Zams, Tirolio kalnuose. Ten tebegyvena iki šiol, maldoje jungdamasis su Dievu ir ganytojiniais laiškais guodamas po visą pasaulį išbarstytus savo tautiečius.

Didžiuosius J. E. arkiv. J. Skvirecko darbus įvertins istorikai, kurie paruos platesnį jo gyvenimo aprašymą. Bet mums atsimintini yra arkivyskupo Skvirecko darbai Lietuvos Bažnytinės Provincijos kūrime ir viso Šv. Rašto išvertimas į lietuvių kalbą. Visos kultūringos tautos stengiasi Šv. Raštą — rašytą Dievo žodį išsiversti į savo kalbas, kad galėtų iš jo semtis neišsenkamos išminties. Buvo bandymų ir mūsų tarpe Šv. Raštą išsiversti, bet tas darbas yra perdidelis ir persunkus vieno žmogaus jėgomis, nes reikia mokėti senąsias graikų, lotynų ir hebrajų kalbas, o taip pat nemaža naujųjų Europos ir rytų kalbų. Turime atsiminti, kad Šventosios Knygos yra parašytos apie 1900 — 3000 metų prieš mus. Jos yra pertoli, kad jas kiekvienas galėtų suprasti, nes žodžiai, laikui bėgant, keičiasi ir sunku pa-

gauti jų tikrąją pirmąją prasmę. Dėlto reikalingas nepaprastas pasiruošimas ir daug kantrybės. Be to, tuo metu lietuvių kalboje mes neturėjome pakankamai raštų ir parinkti žodžius, kad jie išreikštų tikrąją prasmę, nebuvo lengva. Tokio darbo galėjo imtis tik arkivyskupas Skvireckas, didelio išsimokalinimo ir nepalaužiamos kantrybės vyras. Tai buvo tikrai Dievo siustas žmogus, nes kiekvienas gali išdrįsti Dievo žodžius aiškinti. Šiuo darbu — viso Šventojo Rašto vertimu lietuvių kalbon — arkiv. J. Skvireckas pasistatė sau paminklą, kurio nesugriaus nei laiko dantys, nei audros, nei kitos žmogų siekiančios nelaimės.

Ir šiuo metu, gyvendamas tremtyje, garbingasis mūsų Ganytojas neleidžia laiko veltui. Jis paruošė visą Šv. Rašto vertimą iš naujo, papildė jį naujais paaiškinimais ir išstabilino kalbą. Naujasis vertimas pradėtas spausdinti Romoje ir greitu laiku pasieks pasaulio lietuvius, guodamas iš naujo dievišku žodžiu.

Šiais metais arkiv. metropolitą J. Skvireckas jau atšventė savo kunigybstės 34 ir vyskupavimo 54 metų sukaktis. Be to, nei amžiaus, nei tremties našta neatitraukia didžiojo mūsų Tėvynės Sūnaus nuo darbo ir aukos, jei tik tas yra naudinga Dievui ir savaįjai tautai. Savo mokslo gilumu, dideliu patriotiškumu ir savo ganomųjų melle Sukaktuvininkas stovi kaip granito uola mūsų tautos didžiųjų vyrų eilėse.

Prie šios gražios ir vaisingos J. E. arkiv. J. Skvirecko sukakties jungiasi ir Argentinios lietuviai, prašydami Dievo, kad Jis išlaikytų kuoliingiausią šią šviesiąją asmenybę mums gyvenimo pavyzdžiu ir kad leistų sugrįžti į Jo Ekscelencijos Kauno katedros ganytojinį sostą laisvoje Lietuvoje

nųty viską, kas darosi anapus geležinės uždangos, tai žmonės visame pasaulyje padėtų pavergtosioms tautoms atgauti savo nepriklausomybę. Tai gi mes norime Jūsų pagalbos atkreipti pasaulio dėmesį į šiuos faktus. Mes žinome, kad Jūs ateisite į pagalbą. Mes padėsime Jums. Sujungtomis jėgomis, sujungę savo rankas su mūsų kenčiančių brolių anapus geležinės uždangos spygliuotų vielų rankomis, mes padėsime galutinai nušluoti šias šėtoniškas jėgas nuo žemės paviršiaus. Iš savo širdies gilumos dėkoju Jums visiems ir Jūsų didžiajam pirmininkui prel. Krupavičiui už malonų sveikinimą, parodytą mums visiems", baigė savo kalbą lietuvių draugas kongreso atstovas Ch. Kerstenas.

Inž. Rudis perdavė sveikinimus ALTO vardu ir priminė, kad jis kovoja už Lietuvą. Kersteno komiteo praveisti tardymai bus geriausias akivaizdžios tiesos dokumentas plačiajai visuomenei. "Mes prašome Dievo pagalbos, ir jis mums tą pagalbą atsiuntė Kersteno asmenyje, kalbėjo Amerikos lietuvių atstovas A. Rudis. Jis ragino visus dirbti vieningai, draugiai ir ryžtingai, numetant į šalį visus partinius gilčius, "o mes iš savo pusės stengsimės viskuo padėti, jog Lietuva ir vėl

būtų laisva", baigė savo žodį. Į kalbas atsakė VLIKO pirm. M. Krupavičius ir VT pirm. K. Žalkauskas, užtikrindami, kad kovoje už laisvę yra visi vieningi ir kad dėš visas pastangas, jog rezoliucijai reikalinga medžiaga būtų kuo greičiau surinkta ir tardymas praveistas.

Ši Kersteno rezoliucija yra didelis lietuvių laimėjimas. Mes visi turėtumėm visomis išgalėmis prisidėti kad jos pasiekimas būtų užtikrintas.

MŪSŲ BENDRADARBIŠ ROMOJE

"Laiko" bendradarbis ir Millašaus vertėjas į ispanų kalbą Ly-sandro Z. D. Galtier lankėsi Romoje, kur aplankė Lietuvos Pasijuntinį prie Šv. Sosto, tarptautinę TT. Marijonų kolegiją ir kt. lietuviškas įstaigas. Ten susitiko su savo pažįstamu Marijonų studentu, iš Argentinios nuvažiavusiu baigti aukštųjų teologinių studijų, Vytautu Palubinsku, kuris garbingąjį svečių lydėjo, lankant Amžinjo Miesto įžymybes. Iš Romos rašytame laiške šis didelis lietuvių draugas sveikina "Laiko" redakciją ir visus skaitytojus bei savo pažįstamus lietuvius. Aplankęs įdomesnes Italijos vietas, jis grįš vėl į Prancūziją, o apie metų pabaigą sugrįš į Argentiną.

Gen. leit. TEODORAS DAUKANTAS

BIELARUSAI

Šio straipsnio pavadinimas, gal būt, kai kam pasirodys iškreiptas. Lietuviškiau būtų "baltarusiai", o lietuviškiau — "gudai". Bet yra priežasčių. Su gudais lietuviai praėję gerai sugyveno. Bielarusai — agitatoriai lietuvių neapkenčia. Čia kaip tik apie šiuos kalbėsime. Tad tebūna "bielarusai" (su -a ir -ai), kaip jie patys save vadina.

Senovės gudas, turėjęs su lietuviais bendrą valstybę Lietuvą, — lotyniškai vadinamą Lithuania, — savo kalboje neturėjo ir jiems nebūvo žinomas žodis "bielarusai". Tas žodis reiškia "baltasis rusas", o gudai rusais nebuvo. Net aršūs bielarusai propagandistai teigia, jog tas žodis "bielarus - bielorusse" pradėtas vartoti tik 18-me šimtmetyje (cituoju iš propagandinės prancūzų kalba brošiūros: "Bielorussie" par Ing. Dip. L. Rydlevsky, p. 5). Senovėje save vadino kryviais, o savo kraštą "Kryvia" (ten pat).

Lietuvius nuo gudu skyrė sunkiai įžengiama Panerio giria — "puščia". Gudams girios buvo baisios. Ten "gyveno pikta dvasia — lešyj". Dar mano atminime gudės motinos savo vaikus bauginavo, kad nerėktų: "tylėk, nerėk, žiūrėk lešyj tavo miškan pagaus". Lietuvis, priešingai, mišką mylėjo. Romuva, vaidilutės, aukurai, amžinoji ugnis mums primena mišką. Lietuvis slėpdavo savo brangiuosius, vaikus ir moteris, miškuose nuo šalies užpuolėjų. Miške lietuvis jausdavosi namuose. Miške gyveno jo patarėjai kriviai krivaičiai. — žinių apie gresiantį pavojų nešiojo. Kad koks gudas paklydėlis neatsidangintų ir jam žalos nepadarų, meldavo ugnies dievaitį: "Perkūne dievaiti, nemušk žemaitį, mušk gudą, kaip šunį rudą".

Pro miškus prasikverbtį buvo lengviausia upėmis. Gudu prekyba su vakarais ėjo Dauguvos upe. Jos pakrantėse įsisteigė miestai Polockas, Vitebskas. Gudai, miškų bijodami, noriai apsigyvendavo miestuose. Miestai būdavo gyvenimo centrai, kunigaikščių buveinės. Tarp savęs jie susisiekdavo upėmis. Vandens keliai lengviau buvo priešiui trukdyti. Pasirodžius riteriams Dauguvos žlotyse (Ryga įsteigta 1203 m.), prekyba su vakarais ėmė šluvuoti, o miškai pasirodė saugesni, negu upės ir miestai. Gudai silpnėjo. Užtat giriečiai lietuviai palyginamai stiprėjo ir jų reikšmė gudu akyse didėjo. Atsirado palanki dirva pasireikšti lietuviu veiklai. Pagyėjo judėjimas giriose. Lietuviai, šalies žinovai, mokėjo rasti takus ir panaudoti vingiuotus upokšnius, rodydami kelią pirkliais per miškų ir rytus pas godus. Prasidėjo svarbiausia prekyba jau nebe Dauguvos miestuose, o atsirado naujas centras, kur mainų vietoje greitai įsikūrė naujas miestas.

Tolimesnes žinias paduodu iš

dviejų gudu, neabejotinai pažįstančių savo kraštą: iš prof. V. Lastauskio, nuo 1919 m. gruodžio 13 d. ministro pirmininko, ir p. Duš-Dušenskio, valstybės sekretoriaus, (jų titulavimą imu iš "Bielorusia", Buenos Aires, 1953, p. 32). Jie buvo nebolševikinės vyriausybės nariai. Pagal juos, prekybą mainų vieta buvusi gudu apgyventų plotų vakarų pakraščiu. Mainų miestas buvo pavadintas Mensk. ("Mena" — gudiškai mainai). Mensk reiškia mainų miestą. Prof. V. Lastauskio "Gudiškos knygos istorija", išleista Kaune lietuvių pagalba, ir p. Duš-Dušenskio ranka nupaišytą "Lietuvių-lenkų gudu įtakų Vilniaus krašte schemą" turėjau savo bibliotekoje. Tuo laiku (1925-30) buvau Kauno universiteto geografijos katedros vedėju, gudu veikėjai buvo mano bičiuliai, domėjais gudu ateitimis ir tada nė manyti nemaniau, kad teks rašyti apie bielorusus - agitatorius.

Pasiremdamas autoritetingais šaltiniais, galu tvirtinti, kad dabartinė Bielarusų Tarybų Soc. Respublikos sostinė Menskas (Minsk), Lietuvos valstybei besikuriant, buvo gudu gyvenamų plotų vakarų pakraščiu. Kartu skaitytojus primenu, kad nė vienas lietuvių veikėjų nereikiškė pretenzijų į Mensko sritį.

Rydlevskis ("Bielorussie", p. 5) sako, kad Gudija buvo vadinama "Kryvia", o jos gyventojai — "kryviai - kryvičiai", ir toliau pažymi: "Nuo 13 iki 18 amž. galo ji (Kryvia) buvo rodoma žemėlapy vardu Litva, Litvianienis, Lithuanienis". Ne kreipdami dėmesio į gal sąmoningą vardo iškrypimą (Litvianienis, atsižymėjime faktą, kad kryvičiai buvo įsijungę į Lietuvą, o per ją priklausė vakarams. Kryvijs (Kryvijos) ir anksčiau nebuvo žemėlapuose, nes rytų slavų kunigaikštijos vadinavosi miestų vardais, kaip Kijevs, Suzdalis, Tveris, Vitebskas, Polockas, Pskovas, Haličs, Lvivis. Lietuvų valstybė iš pat pradžių vadinosi Lietuva, o ne Naujarduko, Vilniaus, Trakų ar kurios kitos kunigaikštijos vardu. Čia pagrindinis skirtumas, įrodąs kitiškumą, o ne gudiškumą mūsų valstybės kilmę. Kad ja būtų kūrė gudai kunigaikščiai, būtų buvę kitaip (bet prie to dar grįšime!).

Dabar pažūrėkime, kas vyko nuo 13 šimtmečio kitame gudu pasienyje, rytuose.

Maskvos (miesto!) kunigaikštija sustiprėjo. Jos valdovai mėgo vadintis rusų žemių rankiotojais (Ivan Kalita, 14 š.). Reikalavo Bizantijos įpėdinių caro titulo (Ivan Donskoj, 15 š.). Pradėjo naikinti nemaskolius kaimynus (Ivan Groznjy, 16 š.). Prikungė Ukrainą ir pavadino ją Malorusija (Aleksiej, 17 š.). Ukrainiečiai pirmieji, kaip tauta, atmetė jiems primetamą maskolių vardą, pasilikdami ukrainiečių, o ne marlorusais. O maskoliams ypač buvo

reikalingas vardas, išėjus už Maskolijos ribų, kad galėtų augti ir kitus grobti. Maskoliai pravarėdžiavo save jau nebe maskvyčiais, bet velykrosy — didžrusiais. Jie skelbėsi pšaunktais kitiems vadovauti (pirmiausiai rusams, po to slavams, vėliau Azijai, pagaliau — visam pasauliui). Atsirado gyvas reikalas rasti kitas, nemaskoliškas, Rusijas. Malorusija buvo viena tokių jieskomųjų. Caras Petras I, pasivadinęs visų Rusijų imperatoriumi (imperator Vserosijskij), 18 šimtmečio pradžioje sunaikino Ukrainos vadą Mazepe, bet nesugebėjo sunaikinti Ukrainos vardo, nes žmonės, net Mazepei žuvus, galingai priešinosi.

Imperatorienė Katrė II nuo Lietuvos atėmė Vitebską ir Mohilevą (1772), Menską (1793) ir visą Gudiją. Tada atsirado Bielarusija. 1795 m. į visų Rusijų imperiją įjungta Lithuania Propria, t. y. tikroji Lietuva, ir prie caro titulo pridėtas "Velikij kniaz litovskij" — didysis Lietuvos kunigaikštis (ne bielaruskij, nes tokio niekada nėra buvo).

Bet štai kaip atsirado "bielarus", kuris buvo Sankt Petersburgo imperialistinių kancelijų sumanymas. Katrė II pataikūno Patemkino prie Rusijos prijungtos Juodosios jūros pakrantės buvo pavadintas "Novorusija". Tačiau jos gyventojai neprėmė "novorusų" vardo. Anas sritis kadaise valdė Vytautas, bet iš "novorusų" negirdim reikalavimų, kad dėl to jiems turėtų priklausyti Vytauto valstybė su Trakais! "Novorusai" taip pat nesisavina, kad mūsų kunigaikščiai būtų "novorusiškos" kilmės, kaip tai daro bielarusai.

Po 13 šimtmečio, kaip grybai po lietaus, dygo įvairios Rusijos: Galicijos Rusija, Pakarpatis Rusija, Cholmsko Rusija (Galickaja, červonaja, Prikarpatkaja, Cholmskaja). Bet čiabuviai atmesdavo jiems didžrusių teikiamus vardus ir jiems labiau patiko Galicija, Cholmas, (Galicya, Cholmsčyna). Tik vienu "bielarusų" vadai, slapta ir viešai pritardami Maskvos kuriamai visų Rusų imperijai, griežtai drausdavo Gudijos gyventojams vadintis "tuteišiais", t. y. vietiniais.

Gruzinas Berija, maskolių patalūnas, nelaikomas savo tautos didvyriu. Ukrainiečiai nelaiko didvyriais ukrainiečių bolševikus, nors daugelis jų buvo sulikviduoti. Mums lietuviams Kapsukas, Angarietis, Cvirka, Sniečkus yra išdavikai, o ne didvyriai. Mes daugiau vertiname paklydusius, bet supratusius Maskvos tikslus ir nutraukusius su bolševikais bet kokį bendradarbiavimą ir atsivertusius. Deja, visai kitaip į šį reikalą žiūri "bielarusai". Štai "Bielorusia" (Buenos Aires, 1953 34 psl.) skaitome, kad didelio valymo metu, "pamatęs savo silpnumą ir to negalėdamas pergyventi, didelis patriotas prezidentas prof. V. Ichnatouskis pasirinko savijudybę". Rydlevskis sako, kad Tarybų Bielorussijoje viskas buvo gerai iki 1929

KUN. A. VALIUŠKA VYKSTA Š. AMERIKON

Vėl vienas išsiskiria iš mūsų tarpo ir išvyksta į naujus darbo dirvonus Š. Amerikon. Pakviestas Seattle, Wash., vyskupo, spalio 3 d. lėktuvu išskris naujiems darbams kun. Antanas Valiushka, buvęs paskutiniu laiku Kordobos lietuvių kolonijos kapelionas.

Kun. A. Valiushka yra žemaičių žemės sūnus. Gimęs 1915 m. gruodžio 20 d. Laumančių km., Mošėdžio valsč., Kretingos apskr. Kunigu išvntintas 1940 m. ir pirmasis šv. Mišias jam teko savo gimtinėje parapijoje Šatėse švęsti tuo laiku, ką raudonosios gaujos pirmą kartą užplūdo Lietuvą. Tris metus vikaravo Šatėse, perleisdamas ten sunkiasias bolševikinės okupacijos dienas. Vėliau kapelionavo Palangos gimnazijoje, kol, kaip daugeliui mūsų tautos vaikų, teko trauktis nuo antrosios raudonosios okupacijos į vakarus. Vokietijoje dirbo kunigišką darbą lietuvių darbininkų tarpe Breslave, vėliau Starnberge prie Müncheno. Karui pasibaigus, buvo paskirtas Heidelbergo studijuojančių lietuvių kapelionu. Norėdamas pasigilinti mokslinėje srityje, ir pats ėmėsi studijuoti Heidelbergo universiteto filologiją (kalbas), psichologiją ir pedagogiką. 1948 m. gruodžio mėn. atvyko Argentanon ir Buenos Aires kardinolo buvo paskirtas vikaru į Santa Lucia parapiją. Kad turėtų daugiau progos dirbti lietuvių tarpe, po metų išsikėlė į Ascochinga, netoli Kordobos, kur ėjo kapeliono pareigas Sagrado Corazon kolegijoje ir vykdavo pa-

m., kol "kaip nelaukta audra atsirado masiniai areštai visoje Sovietų Bielorussijoje". Vėliau teks paminėti kitus bielarusų džiaugsmo pavyzdžius sovietų kultūrinės ir ekonominės politikos atžvilgiu. Pirmiausiai panagrinsim, kas tai yra toji anapus Curzono linijos "etnografinė Bielarusija" su Karaliaučiumi, Lietuvos Brasta (ukrainiečių), Balstoge (lenkų) ir Vilniumi (lietuvių). (Plačiau žiūr. Rydlevsky, cit. v. žemėlapy nr. 5, p. 28).

maldu laikyti lietuvių kolonijai Kordoboje.

Be to, jis nuo jaunystės domisi spauda ir visuomeniniu gyvenimu. Lietuvoje bendradarbiavo "Žemaičių Prieteliuje", o čia Argentinoje "Laike", duodamas gražių reportažų iš įvairių lietuviškų kolonijų ir Argentinos įžymiųjų vietų. Tiek Lietuvoje, tiek dabar Kordobos lietuvių kolonijoje jungėsi į organizacinį gyvenimą, savo prisidėjimu padėdamas mūsų tautiečiams. Jis dėl savo linksmo ir sugyvenamo būdo turėjo visur, kur tik gyveno, labai daug draugų, su meile ir nuoširdumu jį visuomet prisimenančių. Ypač jo pasiges Kordobos lietuviai, kurie su juo jau buvo taip gražiai susigyvenę.

Kun. A. Valiushkai linkime laimingos kelionės ir geriausios sėkmės naujoje darbo baruose, o taip pat užbaigti benamio žmogaus gyvenimą ir greit sugrįžti į savo mieląją tėviškę.

ELTOS ŽINIOS

* VLIKŲ Pirmininkas pasveikino telegrama Vakarų Vokietijos kancelerį Adenauerį su rinkimų laimėjimu.

* Š. m. rugsėjo 12 d. Paryžiuje sukvieisti dviejų komisijų posėdžiai — veiksmų konferencijai šaukti komisijos dar Lietuvos bylos medžiagai ruošti. Pirmosios komisijos pirmininkas yra Vykd. Tarybos pirm. K. Žalkauskas; joje VLIKŲ atstovauja VT pirm. K. Žalkauskas ir VLIKŲ pirmininką pavaduodamas URT valdytojas Dr. P. Karvelis. Antroji komisija šaukiama min. S. Lozoraičio. Iš diplomatų pusės šiose komisijose numatyti min. S. Lozoraitis, min. B. K. Balutis, Dr. S. A. Bačkis ir Dr. A. Gerutis.

* Vykd. Tarybos URT valdytojas Dr. P. Karvelis rugsėjo 5 ir 6 d. Šveicarijoje tarėsi su Dr. A. Geručiu politinės veiklos klausimais. Numatyta, kad Dr. A. Gerutis išleis dokumentaciją, apimančią mūsų veiksmų žygius Lietuvos laisvinimo reikalais. Aptartas informacijos šveicaru spaudoje reikalas ir sutarta dėl visos eilės kitų priemonių, į laisvinimo darbą įtraukiant taip pat šveicaru visuomenę.

* Š. m. rugsėjo 5 ir 6 d. d. Hannoverje, Vokietijos Karšto Valdybos būste, buvo susirinkęs posėdžių Mazšios Lietuvos Tarybos prezidiumas. Dalyvavo visi MLT prezidiumo ir revizijos komisijos nariai. MLT prezidiumo pirmininkas E. Simonaitis referavo apie M L T rezistencijos atstovavimą VLIKE, būtent — kaip jis buvo paskirtas, ką svarstė VLIKas per savo du pastaruosius posėdžius etc. Prezidiumo pirmininkas iš visų dalyvių susilaukė pritarimo. M. Gelžinis referavo apie JAV Kongreso nario Ch. J. Kersteno atvykimą į VLIKą ir jo planus pabaltiečiams padėti, nurodydamas, kaip reikėtų Kersteno akciją paremti.

Geriausias Kaimynas

JULIUS DAINIUS

(Tėsinys)
— Tai sakyk, Skirpstai, ar tu jau prie Akmeniškų prisirašei?

— Prisirašyti, tai neprisirašiau. Bet, sakyk...

— Ką čia, — nedavė nė užbaigti Gudžiūnas, — ubagu pasidarei. Akmenis iš svetimo kaimo pradėjai rinkti. Neužtenka tau medžių. Galėjau paskolinti. Padovanoti... Gėda dabar visiems žaliūkamams. — Ir spyrė vieną akmenį. Bet akmuo ramiai gulėjo ant Skirpsto žemės. Dar labiau supykęs nusikėlė: — Sudegtum kur!

— Sudegt, sakyk, galį ir pats. Ale manęs nemokyk. Neelgetavau, sakyk, ir neelgetausiu. Už pinigų pirkau.

Gudžiūnas net apstulbo.
— Pirkai? Iš ko?
— Nagi, iš savo geriausio kaimyno. Juozapo Senojo. Vaikas susirgo, sakyk...

— Ne susirgo, o koją nuilaužė! Gal sprandą nusisuko. Toks pramušgalvis. Žydai tam skurdenal išsuko. Gimnazistas, studentas, vee...

— Kas ką išsuko, sakyk, aš nežinau. O aš pirkau ir dabar mūriju. Tu, Gudžiūnai, čia nérėkauk, kaip galdys ant laktos. Savuose namuose darau, sakyk, ką noriu.

— Darai, darai. O kur mūsų susitarimas su tais akmeniškiais nesusi-

dėti? A? Tegul dvesia tas... — Bet, savo žodžių išsigandęs, nebaigė Gudžiūnas. Ir ramiau pridėjo: — Žinoma, vaikas vaiku. Turim ir mes vaikų. Bet galėjai paskolinti, kad jam taip reikėjo.

— Tai jau, sakyk, darau, kaip išeina. Neklausiu nieko. Mano pinigai, ne tavo!
Gudžiūnas, nė pypkęs neprisikimšęs, piktų žingsniu nuėjo namo. Bet nė namie jis negalėjo išmesti minties iš galvos, kad dabar Skirpstas bus kitoks, negu visi žaliūkiečiai. Nesusikalbės su juo niekas. O jis, Gudžiūnas, kurį ir seniūnu ketina rinkti, laikys savo namus ant kelių medinių stulpelių. Kai įgriso tos grąšios, kaip vapsvos, mintys, ir jis pradėjo galvoti, kad būtų gera gaus akmenų. Dovanai tai jis neims, bet pirkti niekas negali užginti. Ką čia tas susitarimas. Akmeniškiečiai juk taip pat buvo susitarę neparoduoti. O ar neparadė Juozapas Senasis? Skirpstas teisus. Su savo pinigais gali daryti, kas patinka. Dar bar vasara. Akmeniškiai neturi ko parduoti. Pernykščius grūdus jau seniai išpardavė, o šiemečiai dar ant lauko. Gyvuliai taip pat nepardavimui. Gi pinigų visiems reikia. Tai dukterims suknių, tai padargams geležies. Visko reikia ūkyje. Teisybė, ir jis pats nedaug tepriėjo, bet

šimtinę sudarys. Na, o mūriniai pamatai, tai būtinas reikalas. Negi bus menkesnis, negu toks Skirpstas.

Naktį Gudžiūnas sunkiai miegojo. Net žmona kelis kartus piktai baktelėjo į pašoną.

— Ką tu čia murmi? Akmenys, pamatai kokie...

— Nekišk snapo prie svetimo lesalo, — atkirto jis žmonai, — dar skiauterę nukirs.
— Tai duok bent man pamiegoti, nesitrunkęs visą naktį, — ir ji piktai nusisuko į sieną.

Visą priešpietį Gudžiūnas vaikščiojo paniūrs, tik į pavakarę pralinksėjo. Apėjo kelis kartus aplinkui namą ir nudrožė per laukus Akmeniškų link. Grįžo jau satemus. Skubiai užkando tylėdamas ir, kai žmona su vaikais ėjo gulti, jis pasikvietė vyresnįjį sūnų ir didžiuoju vežimu kažkur išvažiavo. Nė žmonai nieko nesakė. "Tegul važiuoja, jei reikia", pagalvojo Gudžiūniene ir užmigo.

Rytą Gudžiūniene kieme rado didžiulę krūvą akmenų, o vyrą su sūnumi miegančius daržinėje ant šieno.

— Na, čia dabar, gana tik... Negalėjo susižvežti dieną!

Bet jai knyktelejo kelsta mntis. "Pavogė", galvojo tyliai ir bijojo, kad kas tos minties neišgirstų. Ir jos kraujas užvirė. "Taip tai dar nebuvo", galvojo, skubiu žingsniu eidama į daržinę.

— E, tinginiai! Ar ilgai lauksiu

pusryčių? O tie akmenys iš kur? — piktai suriko Gudžiūniene, stovėdama prieš paplėkusio perykščio šieno kupetą.

— Neplėšyk gerklės, — pakėlė galvą Gudžiūnas, — ir duok žmonėms pailsėti. O apie akmenis nesi-rūpink!

— Sakau, iš kur? Girdit? Jurgi, kur šianakt buvai su tėvu? Vogėt? Gudžiūnas net pašoko iš savo guolio.

— Už savo pinigus pirkau! — visa gerkle suriko, bet, pamatęs, kad žmona rankomis įsiriėmė į šonus, lyg pasirengusi kovai, ramiau pridėjo: — Iš Ulinsko pirkau. To plikbajorio. Namą pamūrysiu.

Gudžiūnienei lyg vandeniu būtų kas užpylęs. Net pakilusios rankos ore sustojo.

— Ir pardavė? Ulinskas pardavė? — Už šimtą. Dar du vežimus pridėjo, kad niekam nesakyčiau. Geras kaimynas.

— O susitarimas? Ką žaliūkiečiai pasakys?

— Na, eikit valgyti. Padarysiu ko geresnio. Paskui išmiegosit. — Jau visai švelniu balsu užbaigė Gudžiūniene ir nuėjo į virtuvę, kelis kartus akimis paglosčius kiemo pakraštį gulinčią didelę akmenų krūvą.

Kelias savaites žaliūkų kaimo kelias tratėjo sunkūs, akmenų prikrauti vežimai. Dažniausiai vakarais keleliu nuo Akmeniškų jų rai-tai dejuodami klegeno. Kaimynai nelankė vienas kito, kaip anksčiau, net pypkli drauge parūkyti. Ir seniūnas neturėjo reikalų kaimė. Gal valsčius nesiuntė jokių raštų, gal nė kelių šiais metais nerekėjo taisyti. Bet jis neužėjo nė pas vieną, kur taip dažnai kokių lašelių gerklę galėjo sudrėkinti. Visi skubėjo iki šienapūtės akmeninius pamatus pamūryti ir takus išgrįsti.

Ir kai per patį darbymetį, kada visi laukai šienu kvepėjo, akmenų taku eidama, susižėidė ir, po to trumpai pasirgusi, mirė senutė Skirpsto motina, jos apgiedoti susirinko abu kaimai: Akmeniškiai ir žaliūka. Kapines lydėjo, giesmėmis laukus skardendami, taip pat visi, kas galėjo namus palikti. Iš abiejų kaimų susidarė ilga ilga vežimų eilė, kurių viduryje dviejuose vežimuose važiuavo geriausi ir stipriausi Akmeniškų ir žaliūkų giesmininkai.

— Gaila senelės. Bet jau laikas. Atgyveno savo amžlį. O geriausią kaimyną, tai, ve, juk reikia aplan-kyti bent mirties valandoje. Gera buvo ir ji, amžinatilsj, — kalbėjo akmeniškiečiams Juozapas Senasis. Bet apie akmenis ir pamatus niekas nekabėjo.

Mokslas + Menas + Literatūra

Juozas Kėkstas

NU AU SOLEIL NOIR

SIAME pasauly debesy lyja
vėju ir alkiu. Lygumų upės
po kapinynais
kaitrą džiovina, medžiams palieja
gyvybės sultį karčią ir aštrią.
Lygumų upės po kapinynais.

Naktis it kirminas graužia ir graužia
mirusį sapną. Troškulio bokštai
gūmoja dangui ir saulės tamsai.
Badas atėjo,

karas ir maras! Ugninis sparnas
dainą suplėšė ir eilių griaučiai
griūva skeveldrom ant nuogos žemės;
šakalu rauda mirties oazėj.

(Moterų kūnai vėjuotam danguj plevėsuoja
lyg totalinis skausmas
žemės,
kurios vaisiai reiškia
meilės ir gyvybės mirtį).

Piešinius darė dail. K. Janulis

KULTŪROS KRONIKA

* **Vytautas Bičiūnas**, dailininkas, rašytojas, teatralas, yra gimęs 1893 m rugpjūčio 20 d., taigi šiomet švestų 60 metų sukaktį, jeigu būtų dar gyvas sovietų ištrėmimas. Jis buvo savanorių propagandos organizatorius, pirmasis tikybių departamento direktorius, Steigiamojo Seimo Krikšč. Demokratų atstovas. Yra redagavęs keletą laikraščių, parašęs beletristinių dramų, kritikos, istorijos ir publicistinių veikalų.

* **Prof. Zenonas Ivinskis**, kuris, pasinaudodamas Vatikano archyvų medžiaga, baigia rašyti veikalą apie vysk. Merkelį Giedraitį ir jo laikus, šiomis dienomis iš Romos išvyko į Vokietiją. Ten mūsų istorikas peržiūrės Goettingene esantį Karaliaučiaus archyvą ir jame rastais dokumentais papildys Vatikano šaltiniuose surinktą medžiagą.

* **Algirdas Brazis**, šią vasarą praleidęs Chicagoje, spalio 1 d. pradėjęs savo trečią sezoną Metropolitan operoje, New Yorke, kur jam numatomos stambesnės rolės.

* **Ed. Turanskas**, išvykęs iš Paryžiaus, pastoriai apsigyveno Ispanijoje.

* **Dr. P. Jonikas** renka medžiagą apie lietuvių kalbos raidą JAV-bėse ryšium su lietuvių.

* **Apie Gedimino laiškus** vokiečių Dr. Herbert Splet parašė studiją, pavadintą "Die Briefe Gedimins". Veikalas vokiečių kalba turi 32 puslapius, išleistas šiais metais. Autorius tą studiją išspausdino kaip medžiagą Rygos miesto istorijai, nes Gediminas palakė ryšius su Rygos vyskupu, su kuriuo bendrai veikė prieš kryžiuočių užmačius. Autorius yra susipažinęs su lietuvių istorikų J. Jakšto ir prof. Z. Ivinskio darbais bei Vilniaus istorikų raštais.

* **Juozas Kralikanas**, gyv. Toronte, Kanadoje, Lietuvoje išleidęs novelių rinkinį "Septyni Kalavi-

jai", neseniai baigė pilnai paruošti spaudai naują kūrinių, pavadintą "Auksas ir vargdieniai". Tai bus apie 350 spausdintų puslapių veikalas. Rašytojas šiuo metu rūpinasi jo išleidimu.

* **Dr. Juozas Mikėlionis**, keleta metų gyvenęs Australijoje ir vėliau persikėlęs Argentinon, yra parašęs savo išpūdių knygą apie Australiją ir ten gyvenančių lietuvių vargus. Knyga, pavadinta "Benamiai", turės apie 230 psl. ir jau pradėta rinkti "Laiko" spaustuviėje. Ji nušviečia skaudžią mūsų brolių tremtinis-kojo likimo dalį viename kontinente. Tai bus įnašas ateities lietuvių tremties laikotarpio istorikams. Tikimasi, kad knyga už 2-3 mėnesių galės pasirodyti knygų rinkoje.

* **Vladimiras Šilkarskis**, buvęs Lietuvos universiteto profesorius, pradėjo vokiečių kalba leisti Vladimiro Solovjovo raštus. Išeis 8 tomai. Pirmuoju pasirodė septintasis tomas. Europiečių kritika šį leidinį sutinka palankiai.

* **Prof. J. Brazaitis**, buvęs VLIKO ir VT narys, šiuo metu "Darbininko" redaktorius, rugpjūčio pabaigoje išvyko į Europą. Ten mano išbūti apie pora savaitių.

* **Perthe dail. V. Ratas** parodoje su australu George Voudouris buvo išstatęs 22 naujausius savo kūrinius. Parodą gražiai įvertino australų spauda. Rinktinėje australų dailininkų parodoje gražiai užsirekomendavo ir dail. A. Rūkštelė.

* **Prof. St. Yla** jau seniai yra susirūpinęs sudarymu lietuviško asmenvardžių vardyno, kurį ketina išleisti prie didžiojo maldyno. Tam reikalui surinktą medžiagą yra davęs peržiūrėti profesoriams istorikams Z. Ivinskiui, A. Kučui, S. Sužiedėliui ir kalbininkui A. Salui. Iš surinktų per 500 lietuviškų vardu palikta 452

LIETUS

MARIUS KATILISKIS

Anų laikų palaima aplankė mane. Ko nebetikėjau ir nebelaukiau ir tariasi tai visą seniai užmiršęs, kaip sušalusio miškinio obuolio skonį, kai jis, atneštas iš speigo ir atsileidamas viduje, pakvipo saulėta palauke.

Kas buvo atsitikę ir kas darosi su manim, kad pasijutau lengvas, tartum iš pirties po kieto savaitės darbo? Akys nušvito ir kaito ir tvinkčiojo paausiai — o būdavo taip, sriūbčiojant drungną ir tunų pirm-takų alų koštuvėse, susėdus ratu aplink priežadą. Įkvėpiau giliai ir suspaudžiau krūtine, kad ji nedunkčiotų taip, lyg baigiant kopti į kalnėn, už kurios tuojau atsivers mano numylėtos namai. Bene ji tenai prie šulinio leidžia svirtį ir prisidengdama akis nuo saulės, žvelgia į kelią? Saldžiai skausmingas nerimas pakirto kojas. Jų nebespaudė sunkiai pakalti batai, rodos, būčiau leidęsis basas, rasotais doblilukais ir sidabražolėmis išklotu taku nuo jaujos. Vidury klotimo sėdi tėtis ir vėto grūdus iš krūvos, ir šaukia įkandis: — jau, vaikai, kinkytit arklus!... Rasa nužliaukusi žemę. Ir eglyno viršūnių rėželis, miglos atpjautas, tartum pūkias dantimis į viršų, kybo kažinkaip tarpe dirvono ir įgeltusio dangaus. Kapelių vinkšnos, betgi pašokusios aukščiausiai miglos ir to dantyto rėžio. Ir ūmai, pro vinkšnų šakas, išsikiša raudoni pirštai. Ir tuojau, kitoje pusėje švėtimų, Dargaudžių skynimo pakrašty, skaisčiai sutvyska epušrotas, lyg per naktį jis būtų sukrovęs pumpurus ir su saule plyšęs visom spalvom.

Aš pamačiau delesis, kylančias priešais iš vandenų. Juos pažinau ir ko nesurikau iš lalmės — pačia pažvelgimo akimirka. Jie lipo, vėtėsi, kabinosi, lyg rankomis iš gil-

mos, ir paskui lėtai, pamažiukai, sugulė panamės danguje.

Galva apsisuko bežiūrint užsiver-tus, ir širdis suskambo varpu. Mes vėl susitinkame, mano jaunų dienų auksiniai debesys! Kokiais keliais turėjome iškopti dešimtis metų, kad susidurtumėme akis akis svetimų pasaulių tolimame krašte! Dieve brangiausias!..

Jie susivartė ir plaukė iškilia rikiute, vasnodamį galingais sparnais. Bet jie sugėrė rasą anuomet nuo mūsų pievų ir vasarojaus. Jie buvo sotinami pašos siėsnų miglos. Ir šilkinė dermės juosta traukė iš marių vandeniu ir girdė juos, kaip arklių pulką. Ir dėl to juos taip lengvai pažinau. Tai jie, nutvilkę saulėlydžiuose ir didžiai sukaitę prieš tekančią saulę. Įsiūbuoti patalkių dainos ir įskambė vieversių ir dalgijų žvangėjimu. Paukščių sparnų išskedenti ir perkošti brinkstančių dirvų vėju. Ramūs ir jaukiūs, kaip avys pokaitėiu sugulę, ir susiklojė vagomis.

Ir mūsų trobų kaminai vertė dūmus tyliai rytmečiais aukštyn, ir iš jų susidarė debesų arimai, ir mūsų skerdžiaus pypkė dūmelis kopė aukštyn, ten, ten — į debesis. Ir kraudavome, ir versdavome nesigalėdami glėbius žalių eglišakių ant ugnies, kad tik tirštesni dūmų kamuoliai pasikeltų.

Ir man beliko čia pat išsitiesti, lyg anuomet paežy, ir atsivertus žiūrėti, kaip rugsėjo giedroje drakos voratinklių gijos ir veliasi už debesėlio skverno. Tuojau turiu išgirsti aplisusį sparnų švankstimą ir nutraukiu nuo galvos kepurę. Kai tik persivers per Lendrynės kuprą ir pagausiu sukti. Senelis gi, jei jis nemelavo, ratuotą žąsų pulką susuko į dendaržį.

O va, jau debesys įniko garankš-

Dostojevskio laiškas broliui

Už simpatijas dekabrystų judėjimui nuteistas mirti ir caro "pasigailėtas" Dostojevskis savo broliui parašė laišką. Jis tą laišką parašė kalėjimo celėj, tuoj po paskaitymo caro "malonės akto", kuriuo mirties bausmė buvo jam pakeista 4-riais metais priverčiamų darbų ir 7-riais metais ištėrimo į Sibirą. Vertimas padarytas iš ispaniško teksto, paskelbto žurnale "Sur", Buenos Aires.

Vertėjas

„Broli, aš nesijaučiu nei pažemintas, nei dvasia kritęs. Gyvenimas yra gyvenimas, jis yra mummy, ne išorėje. Aplink mane bus žmonės, ir žmonių tarpe būti žmogum, nežiūrint visų nelaimių dvasia nekrusti, nenuklysti — toks yra gyvenimas ir gyvenimo problema. Aš tai supratau. Ši idėja persunkė mano kūną ir mano kraują. Ta galva, kuri kūrė, kuri gyveno aukštesniojo meno gyvenimu, kuri buvo pilna augščiauųjų dvasinių pretenzijų ir buvo su jom susigyvenus, ta galva jau nusirito nuo mano pečių. Lieka tik atminimai. Lieka sukurtos, bet neįkūnytos figūros. Aš neabejoju, kad jos mane draskys. Bet man lieka širdis ir šis kūnas ir šis kraujas ir aš visuomet sugebėsiu mylėti, kentėti, užjausti ir neprarasti atminties. O visa tai reiškia — gyventi, nežiūrint visko. On voit le soleil!“

„Gal mes dar pasimatysim, broli. Išsaugok save, dėl Dievo meilės, iki mūsų pasimatymo. Galbūt ateis diena, kada mes vėl pasimatysime ir prisiminsime praėjusius metus, jaunystę ir mūsų viltis, kurias šiuo metu aš plėsiu iš savo širdies su kraujū ir laidoju.“

„Negi aš jau niekad nepaįmsiu plunksnos į rankas? Gal tai po keturių metų bus įmanoma. Tuomet aš tau siuntinėsiu viską, ką tik parašysiu. Jeigu rašysiu. Dieve mano, kaip daug mano personažų žūs, užges mano galvoj ir ištrips mano kraujūje, lyg nuoda! Jei man nebūs leista rašyti, aš mirsiu. Sutikčiau kalėti kad ir penkiolika metų, bet su plunksna rankoj.“

„Jei kas nors mane blogai prisli-

mena, jei buvau su kuo nors susipykęs, jei yra žmonių, kuriems buvau ką bloga padaręs, jei juos matytum, paprašyk atleidimo. Manyje nėra nei ledo, nei rūstybės. Aš taip norėčiau priglausti prie širdies visus anksčiau matytus žmones! Tai būtų man didelė paguoda. Šiandien aš girdėjau, kaip mano draugai prieš mirtį viens kitam sakė — sudiev. Tuomet aš pagalvoju, kad žinia apie mano egzekuciją galėtų tave užmušti. Dabar jau gali būti ramus: aš dar gyvenu ir gyvensiu mintimi tave kada nors priglausti.“

„Kai žiūriu į praeitį ir galvoju apie tai, kaip daug laiko esu sugaišęs niekam, kiek laiko praradau rutinoje, klaidose, tinginystėj, nesugebėjime gyventi, kaip mažai laiką branginau, kiek kartų nusidėdavau savo širdžiai ir minčiai — kai apie visa tai galvoju, mano širdis kraujuoja. Gyvenimas yra turtas. Kiekviena gyvenimo minutė galima paversti į lalmės amžinybę. Si jeunesse savait. Dabar, keisdamas gyvenimą, aš atgimstu nauja forma. Broli, aš prisiekiu neprarasti vilties ir išsaugoti savo mintį ir širdį nesuteptą. Atgimsiu naujas. Tai visa mano viltis, visa paguoda“.

Išvertė J. Kėkstas.

čiuotis ir drumstis, lyg į juos kas būtų šliukstelijęs žiupsnį druskos. Pasišaušė, piestu atsistojo, néré kūliu žemyn, ir vėl skeičiai apsi-pu-tojusiais pakraščiais, jau sakytum kuilis čiauškindamas iltimis. Ir tada galima išgirsti tokį bauginantį užimą dar iš tolo. Ir žino žmonės, kad ledai ateina, kad jie grūdasi debesyse, kaip skėrės sparnais, ir netrukus kris ant pasėlių ir juoda žemele sumaišys želmenį ir varpą. Nuo pavietrės ir ledų koronės, ap-saugok Viešpatie!..

Ir kai tas numaurojo, toliau hal-tu, tirštu rūgimu išsiučią, išsiu-pu-toja, kaip garas iš Kalendros kulia-mosios katilo. Iškorėja ir pagelsta krėkenu ir, tartum apluokas, nuno-kusių, vėjų nepaliestų pienių galvu-čių nusėtas. Kelmų — kelmeliai — geras bulvių sėjimo metas. Ir vė-liau ramiais lamstais nusiklosto į gulstinius dryžus, lyg tai viskas ei-tų iš vėdinimui atidarytų kraičio skrynų ir raišom jerubės plunksn-lėm išsikaicho.

Ranka įskausta pabrukus po gal-va. Ir né to rūpesčio, né ko. Va — senas dvaro miškų eigulis. Ežeris, kumbrina palauke, užknėbusia kaip kirkošna nosimi ir prišerkšnįusia bārzda. Apžlibęs ir ne ką beprimato, o šniukštiniėja pėdas, ir dūmė-lis smykt — dūkt iš apgrūdėjusios pypkės. Ketvergis Vitkaus avinas — tekis kobrinėja pačiu paviršiumi, skabydamas kur kokį dobliluką ir sustoja įsirrėžęs, panarinęs kaktą ir atstotęs ragus. O po kadugiu, pri-kritęs Beržinis, pasitiesęs ant kelių cilindrinę muškietą, tyko zuikio.

Apačioje, kur debesys stangūs, kaip suveltas milas, ir pajudoje, ne-tikėtai praktūra spraga. Iš jos, kaip miežio varpos akuotai, plātėdami į žemę, išbėga geltoni spinduliai. Jiems įkandin, atsiskyrę, pasileidžia pirmieji lašai. Kaskart tankiau laš-noja, byra, krinta sodžiai nušvitę, kaip grūdai iš sėjėjo delno, išmuš-dami kelio dulksė tamsias duobutes. Aukštybėse, debesio pasparnė-je, sidabriniai sūliai jau nepallauja-mai driekiasi ir artėja... — Karaliūs mirė! Karalienė verkia — karaliu-kai knerkia... — Sokdami ant vienos kojos dainuojame, nės taip gražiai su saule lyja. Ir žemė visa, lyg svėrėmis užsisėmęs pūdymas, kve-piančiai tvaski ir krištolaiss, kaip vandenis stiklinė, kibirkščiuojanti.

Lašai vis tankyn. Riečiame ger-vių sukaptopas blauzdas po savim ir užsimetam švarkelius. Skalsiaį ir pačiu laiku. Vasarojus jau darži-nėse ir pasėti rugiai. Lyk, lyk, lie-teliau — piemenėliams bus ger-riau!... — blaustosi gindami namo. Nedygtų rugiai ir sudyigus kirmėlės iškirštų — nuo švento Roko lašo nematė. Tai, kad vienodai merkia ir godžiai geria atstatę iškorėjusius žlobtus grumstai ir ražienų birby-nės.

Dangus jau išsisal maišu užitrau-kęs, o žemė juoda. Ir kur dar yra žalumos, ji atsigavusi, šviežia. Dar ir atolo dančiai parakti paaugs, kai ši-taip šilta. Arkllai riečia nugaras, duodamiesi ištrinkti pridulkėjusį plauką. Šniokščia šiaudinis stogas ir me-džiai, lyg sapnuodami, kiledi. Snaud-dulus apima, sgnariai nusąla. Girdi dar, kaip nusipurto permerktas kud-las šuva. Né rūpesčio, né ko. Vis-kas savo vietoje. Ir taip lengva klaus-tytis ošimo, ir užsnūsti besiklaus-vent.

Tuomet pikis visus darbus! Bene kada jiems buvo galas? O aš turiu pasi-kieminėti, aplankyti gimines ir kū-mus. Ką bepasakys Gružiškių žmo-nės, kai jau tiek metų akių nebepa-rodau? Nupluki, sakys, kaip Krikš-tėnų šunbajoris, kuinali kavalrių ne-pavelka, kad né atlaiduose, né pa-kašynose. Išėjo užkuriom į Pavir-senį, į gyvatynus ir — kaip eketėn.

Kur tu prasmėsi vargdienis, kur nusapsi nuo savo bėdu, kad ir pra-šytumeis? Pasirėdau dryžainio mi-lo šventininkėm. gerai tabokos į kap-ši, ir išskilauju. Galėčiau įsispresti į drangas ir važiuoti, bet tegul arkllai pasigauna atole. Žemė jau atmerk-ta — patšai traškiausias ražienų ari-mas. Takeliai vietomis patizė, tik įka-binus vieškelin, žyvas sugirgžda ir elti trunku. Tātūčių krūmuose išsi-pjaunu parankų aikieno vėzdėlį. Ži-nau, kad gružiškiečiai senišno parė-dymų neklauso ir šunų neriša. Jei prikerpia, tai tik dėl žodžio — gran-dinės galą patrėšusiu apivaru prie staktos. Šuva tyst, ir kramto pra-

SEKMADIENIO RIMČIAI

TIKIU - NEAPSIRINKU

Tikėti reiškia pripažinti, kad tai, ką man kitas liudija, yra tiesa. Mes tikime kaimynui, jam pranešus kokią žinią, tikim kiekvienam padariam žmogui. Tokio tikėjimo pagrindas yra kaimyno teisingumas ir jo noras visuomet sakyti tiesą. Jei mes tikim ir pasitikim kiekvienu žmogumi, jeigu jis nėra nus apgavęs, nežiūrėm to, kad jis gali klysti ir taip suklaidinti mus, kaip labiau turime tikėti Tuo, kuris yra visai žinant, neklystantis ir nenorintis suklaidinti. Dievas, viso pasaulio Sutvėrėjas, žino visas paslaptis ir

šalaitis minkštumas. Buvom prieš, sako, tik nusidaužė blaurošas — jeigu aprietas žmogelis pasidėjuoja. Gi kal turi nusidėjus šakotą akšnuką, nereikia trauktis atbulam ir kepurę nusiėmus žegnotis.

Zengiu išnašiai, lazdele pasibrukęs po pažastim, ir kartas nuo karto į jos galą barksteliu pypkele, iškrėdamas pelenus. Vis kas nors krinta į akis nuo mažens išvaikšiotom vietoj kellaunant. Malnos kraštas. Nehepažįsti. Dėl manęs keliai usnims užželti. Nekeliu kojos be didelio reikalo. Ramus mano būdas, — taip iš lengvo, pamažiukais, apsimislijant pirmo gerai. Ir labiausiai — prie namų. Žlū — kaip iškiristas Grumžlškis! Klaurai biržemis persišviečia. Valdžia, matykite, susimanė dvarų ponam pasigerinti, už nusavintas žemes — mišku. Tie savo ruožtu žydams — ar jie nutuokia, kas miškas? Ir negalėdami išgremžti nuo kelmo sausai, vien kur-ne-kur sėklinė-pušis, tankmėje nustypusi ir staiga atverta vėjams, jų landoma skursta. Greitomis skynimuose suremta lėptjūvė, apversta medžiu, sakais tik dvelkia iš tolo. Suzerė apšėiai kišenėn ir vien ir kiti, o ūkininkui botkočio nebėra kur išsipjauti.

(Bus daugiau)

yra visiškai pilnai teisingas. Šis teisingasis Dievas mums kalbėjo įvairiais laikais ir įvairiais būdais. Jis kalbėjo patriarkams, kalbėjo pranašams, o galiausiai kalbėjo mums žmonėms per savo Sūnų Jėzų Kristų. Šį savo žodį, sakytą mums, kad mes išsigelbėtume, Jis paliko užrašytą savo mokinių pagalba evangelijose. Senojo Įstatymo knygos apima Dievo apreiškimą prieš Jėzų atėjimą. Tuo, kad šventosiose Knygose kalba pats Dievas, yra suteikiamas joms neklaudingumo antspaudas. Tas pats Dievas pasirūpino, kad šventosios Knygos mus pasiektų patikimaisiu keliu, nes jos liečia visos žmonijos išganymą ir pražūtis klausimus. Nė viena kita senovės knyga neturi tiek liudininkų ir iki mūsų laikų ištikimų perdavėjų nuo to laiko, kai Kristus mokinių jos buvo parašytos.

Iki 15 šimt. knygos dar nebuvo spausdinamos, nes spauda dar nebuvo žinoma. Visos knygos buvo perrašomos ranka. Toksai knygy perrašymas ranka iš perrašančiojo pareikalavo daug laiko ir, nežiūrėm, tiek jėdų pastangų, knyga pasidaugindavo tik vienu egzempliorium. Tuo būdu galima suprasti, kaip retas dalykas buvo knyga ir kad maža buvo žmonių, moka rašyti ir skaityti. Daugelis senovės knygy yra žuvusios gaisrų, karų ir kitokių nelaimių metu. Džiaugiamasi, kad yra išlikę didžiųjų išminčių knygy bent vienas egzempliorius. Iš tokių rankraščių, po autorius mirties praėjus dažnai daugiau nei 1000 metų, yra semiami senovės žmonių išmintis ir mokslas.

Pagaliau Dievo apreiškimų tiesų knygos, evangelijos, šv. Pauliaus laišakai mums būtų be galo brangūs dalykai, jei būtų išlikę bent viename egzemplioriuje, nes tai yra Dievo apreiškimo liudininkai ir Jėzaus

mokslo skelbėjai. Jau iš to žinotume, ką reikia daryti, kad galėtume išsigelbėti. Tačiau Naujojo Įstatymo knygy, ranka rašytų nuorašų, turime ne vieną, ne du, ne dešimt... bet daugiau nei 4300. Jie yra užsikėję ne vienoj vietoj, bet išsisklaidę po Palestiną, Egiptą, Italiją, Prancūziją ir kitus kraštus. Nors, perrašant ranka, yra smulkių perrašymo klaidų, bet visa kita nuostabiai sutinka. Iš to turime tvirtą evangelijos žodį, Dievo apreiškimą per Jėzų Kristų. Be to, rankraščiai nėra padaryti kokiū 1000 m. vėliau, kaip kad yra su didžiųjų graikų filosofų raštų rankraščiais, bet visi yra gilios senovės. Pilnieji rankraščiai yra iš 4 amžiaus, o ne pilni siekia net 2 šimtmetį. Šie paskutiniai yra rašyti ant papiruso medžio lapų. Papiruso medžiaga nėra patvari ir todėl ją išliko tik maža dalis. Tik nuo 4 šimtmečio pradėjus rašymui vartoti išdirbtą gyvulių odą — pergaminą, rankraščių išliko daugiau.

Prie šių išlikusių originalioje graikų kalboje evangelijų nuorašų reikia dar pridėti ir seniasis rytų kalbas vertimus, k. a., syru, armėnų, gotų, koptų, etiopių, gruzinų, arabų, lotynų ir t. t. Tai prasideda 2 šimtmetyje.

Tik turėdami visa šita mintyje galime tinkamai įvertinti dieviškojo žodžio, patikimumą. Jei kas tai nenori pripažinti, priežasties reikia ieškoti ne ten, kad tai netikra ar negali būti įrodyta, bet tik ten, kad tikėti reikia aukos ir išsižadėjimo kai kurių patogumų.

J. D.

* Naujausiais astronomų apskaičiavimais, Paukščių Kelias, prie kurio priklauso ir mūsų saulė su planetomis, yra daug platesnis negu anksčiau buvo manyta. Apskaičiuojama, kad jis skersmenyje siekia apie 800 milijonų milijonų mylių.

* Anglijoje pasirodė nauja liga "nylonitis", kuri reikšiasi koju niežėjimu ir degimu. Ta liga, kaip sako gydytojai, turi ryšį su nylon kepinų dėvėjimu.

* Prieš penkiasdešimt metų moterys vidutiniškai gyveno 18 mėnesių ilgiau už vyrus. Dabar tas skirtumas siekia keturis metus.

Argentinos lietuvių dėmesiai!

Argentinos Lietuvių Bendruomenės valdyba gavo iš VT Pirmininko ir LIT Valdytojo p. K. Žalkausko aplinkraščių, kuriame prašomi ir Argentinos lietuviai skubiai ir gausiai prisidėti prie šio aplinkraščio ištraukomis patiekto gražaus Lietuviško darbo.

„JAV parlamentas priėmė Kersteno rezoliuciją, kuria kongresas nutarė iširti Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių užgrobigą. Kongresas jau yra paskyręs specialią iš 7 savo narių komisiją, su Kerstenu priešakyje, kuri turės praveisti tyrinėjimus. Šitoks parlamento žygis turi labai didelę reikšmę Lietuvos laisvinimo darbu. Kalbamoji komisija savo tikslą pasiekė tik tada, kai jai pavyks surinkti reikiamą medžiagą — liudininkų parodymus ir dokumentus. Tą medžiagą galime ir turime pristatyti pirmoje eilėje mes, lietuviai. Tad kas gyvas, kam brangi Lietuva ir jos laisvė, turime kuoskužiausiai imtis tos medžiagos rinkimo darbo.

Artimiausias ir svarbiausias Kersteno talkininkas yra Amerikos Lietuvių Taryba (ALT, Čikagoje), kuri vadovauja šiam darbui JAV-se. Visur kitur šio darbo organizavimas tenka VLIKui, kurį jis tikisi atlikti, glaudžiai bendradarbiaudamas su PLB Valdybomis.

Tad, kreipdamiesi į Kraštų Valdybas, prašome labai skubiai surinkti:

- a) dokumentacinę medžiagą;
- b) svarbiausius ir rimčiausius liudininkus, kurie galėtų nušviesti ir įrodyti bolševikų darbus Lietuvoje:

 1. Lietuvos užgrobigos būdas ir metodai.
 2. Prievartiniai rinkimai į vadinamąjį „liaudies seimą“.
 3. Žmonių išvežimai iš Lietuvos į Rusiją ir apskritai tautos naikinimas — genocidas.
 4. Lietuvos gyvenimo — valstybinio, kultūrinio, ekonominio — griovimas:

 - a) asmens nužmoginimas,
 - b) mokyklos laisvės panaikinimas,
 - c) šėlmos griovimas,

d) vaikų nustatymas prieš tėvus, e) tikėjimo persekiojimas ir t. t. ir t. t.

Žodžiu, reikia nušviesti visą bolševikų siautėjimą Lietuvoje ir jų padarytą mūsų valstybei bei tautai žalą pirmosios ir antrosios bolševikinės okupacijos metu. Žinios iš dabartinio Lietuvos gyvenimo ir kaip gyvena bolševikų okupacijos žmogus yra ypatingai vertingos.

Kersteno komisija iš pateiktų mūsų žinių turi susidaryti ryškų ir pilną vaizdą, ką bolševikai padarė Lietuvoje su valstybe, tauta, žmogui ir jo medžiaginiu, kultūrinu ir dvasiniu per amžius telktu lobiu. Svarbiausi yra tie liudininkai, kurie pasakojamąjį įvykį yra matę savo akimis. Teikiamoji medžiaga privalo būti faktų, o ne bendrinio pobūdžio.

Aplinkraštis nusako dalyko svarbą. Taigi kviečiam visi Argentinos lietuviai, kurie ką nors gali paliudyti apie neteisėtą Pabaltijo valstybių užgrobigą, kuo skubiausiai raštu pranešti gen. T. Daukahtui, Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires. savo tikslų adresu, kartu pažymint, ką liudininkas galės parodyti. Šio daviniai kuo greičiausiai turi būti pasiųsti ALTai Š. Amerikoje, todėl kiekvienas delsimas gali sutrukdyti uždavinio atlikimą.

Taip pat ir dėl pačių faktų patiekiamo prašoma nedelsiant pradėti surašinėti aiškiai ir detaliai žinomus faktus, nurodant įvykių datą, vietą, dalyvius ir t. t. Surašytus parodymus pasirašo pats liudininkas ir siunčia gen. T. Daukahtui aukščiau paduotu adresu, kuris, atlikęs reikalingus formalumus, pasius Lithuanian American Council, 1739 So. Halsted Str., Chicag 8, Ill., U. S. A.

„Šia proga čia primename, kad komisijos darbo laikas yra neilgas. Padarykite visa, nesigalėdami nei savęs, nei laiko, kad lietuvių turimoji medžiaga laiku pasiektų komisiją. Tas darbas yra egzaminas, kuris parodys, kiek mes esame pasiryžę patarnauti savo Tėvynės reikalams.“

KOMUNIZMO PAGRINDAI

J. VENCKUS S. J.

Antrasis dėsni: Perėjimas nuo kokybės į kokybę.

Su pirmuoju dėsniu marksizmas jau sukūrė matomąjį pasaulį, kuris juda, bet, giliau galvojant, kiekvienas tuojau pasakys, kad judėjimas judėjimui nėra lygus. Chemiški procesai mėgintuvėlyje yra vienos rūšies judėjimai, o protoplazmos judėjimai augale yra kitos rūšies. Gyvulus su savo instinktais dar kitaip juda, o ką pasakyti apie žmogaus judėjimus, kuris savo mintimis ir po erdves juda, žvaigždes skaitydamas, į žemę lenda ir ten išjudina, kas jam reikia, paleidžia mašinas fabrikuose, kurios žvambia, birbia ir užia. Tikroji problema yra, kaip pereiti iš negyvos gamtos į gyvą ir kaip iš vien jausmų gyvenimo pereiti į proto gyvenimą. Į šią klausimą atsako Markso ir Lenino antrasis dėsni. Tai gi dialektinis materializmas prileidžia, kad ne visi judėjimai pasaulyje yra lygūs. Kaip jie kilo? Kaip pasidarė, pavyzdžiui, gyvybė? Kas davė tą naują kokybę (Leninas vadina kačestvo, nemaišyti su sivoistvo), kas davė tą naują determinaciją (opredelennost)? Leninas sako, kad yra transformacija, ne mutacija (prevraščenie, ne izmenenie). Auto-cinesėje įvyko šuolis. Tas šuolis įvyko tam tikru momentu „masių santykių linijos mazge“ (vokiškai Knotenlinie der Massenverhaeltnisse arba ispaniškai: linea nodal de relaciones de medida). Tą mazgą judamoji medžiaga turi atrasti ir, kada atranda, tuo metu įvyksta šuolis į aukštesnę ypatybę, pav. į gyvybę. Nuo ko pareina ta nauja ypa-

tybė, gal kas iš šalies sukūrė, kaip pavyzdžiui sielą Dievas galėjo sukurti tam tikru vystymosi momentu? Ne, pagal marksizmą, ta kokybė pareina nuo kokybės santykių, t. y. nuo tam tikros medžiagos proporcijos, kaip cheminiai junginiai pareina nuo tam tikro cheminių elementų santykių.

Trečias dėsni: Neigimų Neigimas arba Negacijų Negacija.

Pirmas dėsni turėjo išaiškinti, iš kur atsirado pasaulyje judėjimas. Šv. Tomas sako, kad pirmasis šio pasaulio judėjimas pareina nuo pirmojo Judintojo, (Primus Motor), nuo Dievo. Dialektinis materializmas sako, kad amžinoji gamta pati iš savęs turi judėjimą, nes daiktuose yra priešginybių potencialų skirtumas. Antrasis dėsni turi išaiškinti, kaip atsiranda gamtoje naujos kokybės, pavyzdžiui gyvybė, sąmonė, galvojimas.

Šitas trečiasis dėsni nusako, kad naujos atsiradusios kokybės nepareina iš kur kitur, iš šalies, bet tampriai yra susijusios su pačia kiekybe (medžiaga) ir kitomis kokybėmis, kurios prieš tai buvo. Tos kokybės turėjo save paneigti autonegacijos keliu, kad užleistų vietą kitai (samootricanie). Paimkim pavyzdį. Yra negyvas chemiškas junginys (pirmas dėsni). Tas negyvas chemiškas junginys tampa gyva protoplazma, — gavo naują kokybę (antrasis dėsni). Bet procesas gali eiti toliau. Šita pirmoji negacija (negyvas daiktas buvo paneigtas gyvo) gali būti paneigta kitos kokybės (pvz. augalo protoplazma gali būti paneigta gyvuliškos protoplazmos, kuri yra

aukštesnė, nes gali jausti). Tokiu būdu įvyko kita negacija, arba įvyko negacijos negacija. (Leninas sako negacijos negacija). Tuo būdu yra išaiškinami ritmiški judėjimai. Negacijos negacija nėra negatyvus dalykas, bet labai pozityvus ir kūrybiškas. Leninas sako, kad komunizmas nėra paprasta kapitalizmo negacija. Ne. Komunizmas gali panaudoti visus kapitalizmo išradimus, pažangą, industriją. Bet iš kitos pusės komunizmas nekopijuoja kapitalizmo, bet viską pasisavina labai kritiškai. Todėl Leninas griežtai atmetė Bagdonovo (tikroji pavardė A. A. Malinovski) norą įvesti proletarų kultūra ir taip pat jo norą steigti proletarų universitetus, kurie turėjo būti kitokie, negu mūsų jau įprasti.

MARKSIZMO LENINIZMO KRITIKA

Komunizmą galima nagrinėti įvairiais atžvilgiais. Į komunizmą galima žiūrėti, kaip kad žiūri koks fabriko darbininkas, jo žmona ir jo vaikai. Jiems visiems atrodo labai paprastas dalykas: prisidėk prie komunistų. Kada jie gaus valdžią, jie, darbininkai, perims fabriką į savo rankas, pasidalins turtais ir viskas bus gerai. Jis nieko nerizikuoja paprastai, bet turi viltį kai ką pelnyti. Taip pat manė ir rusų kaimiečiai. Pačiam teko matyti, kaip jie, dar komunistams galutinai nelaimėjus, jau buvo pasidalinę dvirų žemes, jau turėjo numatę sklypus. Ką paprastai darbininkai ar kaimiečiai žino apie „dialektinį“ materializmą? Dauge- lis žmonių yra komunistai, nori būti komunistais ir juos palaiko, nes nežino, kas jie iš tikrųjų yra. Kodėl rusai nerodo savo komunizmo pasauliui? Kodėl

neleidžia įvažiuoti svetimiems pasižiūrėti komunizmo iš arti? Kodėl?

Į komunizmą galima žiūrėti akimis žmogaus, kuris yra šokių tokius mokslus ejęs, skaitęs ne vien tik komunistų raštų, bet ir kitų. Jis supras, kad komunizmas nei apima viso žmogaus gyvenimo sričių, nei užpildo žmogaus širdies reikalavimų, nei duoda galimybės laisvai vystyti žmogaus dvasias.

(1) Rusų Komunistai buvo pirmieji, kurie įvedė totalitarinę valstybę su negirdėta diktatūra ir absoliučiu policijos režimu. Ne valstybė yra žmogui priemonė, bet komunizmas padarė žmogų valstybės įrankiu. Nė vienas žmogui nepatinka diktatūra, despotizmas, nors tai būtų nacių, fašistų ar pačių komunistų. Kiekvienas žmogus nori laisvės, nori pats apsispręsti ir nutarti, kokios pasaulėžiūros laikytis, į ką tikėti. Čia yra grožis, čia yra žmogaus vertė. Kas nori laisvės, niekad nesutiks su komunizmu.

(2) Komunizmo krikščioniškos religijos, ypatingai Kat. Bažnyčios, persekiojimas yra jo nelaimė ir jo pražūtis. Komunizmas verčia kiekvieną žmogų pasirinkti Dievą ar kokį nors diktatorių, kuris šiandien yra, o rytoj nebus. Komunistai tą patį daro, ką prieš du tūkstančius metų Vyriausias kunigas sakė Petriui ir kitiems apaštalams: „Ar ne drauste mes jums uždraudėme mokyti šituo vardu? Ir štai jūs pripildėte Jeruzalę savo mokslu... Atsakydamas Petras ir apaštalai tarė: Dievo reikia daugiau klausyti, kaip žmonių. (Apd. 5:27). Dievo reikia labiau klausyti, negu Hegelio, Markso, Engelso, Lenino, Stalino ir kitų.

MERGAITĖ, KURIOS DIDVYRIŠKUMAS SUJUDINO VISO Miesto ŠIRDIS

Ten stiklo dėžė, visiškai maža ir silpna... "Galės gyventi?" — klausinėjo daugelis, stebėdami šį kūdikį vienos Chicagos ligoninės vaikų inkubatorijū. Gimė prieš laiką, ir jos normalus svoris tebuvo tik 1600 gr. Net ir galingosios seserys abejojo, kad mokslas gali ką nors pagelbėti.

Iš kas galėjo tikėti? 1949 m. pradžioje šis silpnas kūdikis buvo švelni, grakšti 14 m. mergaitė. Augant ją kankino tymai, reumatizmas ir dėlio net buvo pasmerkta likti akla. Bet Roberta Lee Mason visa tai pergyveno.

Jos šeima gyveno vargingai. Tėvas Walter Mason, sunkvežimio vairuotojas, ir motina Mildred dirbo dieną ir naktį, kad galėtų išmaitinti savo septynis vaikus. Roberta, nors ir buvo geriausia mokinė, turėjo aplėisti mokyklą, nes reikėjo saugoti namie likusius mažuosius brolius. Tuo metu ji svėrė tik 32 kg, bet apskalbtai aptvarkyti namus, prižiūrėti savo jaunesniuosius brolius ji jau pajėgė. Pavakariams ji eidavo pardavinėti laikraščius. Prieš porą metų šeima pasijuto labai laiminga. Mažame žemės sklype, Chicagos priemiestyje, pasistatė namelį. Tai buvo jų pačių rankų darbas, paprastas, be vonios, be garo virtuvės ir net be elektros. Vandenių nešdavosi iš kaimynų, o vienintelis apšildymas buvo benzino krosnis. Bet tai buvo jų svajotasis namas. Nors menkas, mažas, nepatogus, bet jie jautėsi laimingi.

1949 m. vasario 17 d. buvo šalta ir vėjota, kaip daugelis žiemos dienų Chicagoje. Robertos motina, kuri dirbo tuo metu naktinę pamainą, dar nebuvo grįžusi į namus. Roberta keturiems savo mažiesiems broliams virtuvėje sekė pasakas (dviejų vyresniųjų nebuvo: vienas buvo mokyklai, kitas pas draugą).

Staiga pasirodė liepsna ir kambarį pasigirdo krosnies sprogimas. Roberta, skubiai uždarius duris, kurios jungė abu kambarius, su vaikais išbėgo lauk. Ir tik tada pastebėjo, kad trūksta mažiausiojo 3 metų Leroy.

Nedvejodama ji grįžo atgal. Metalinė durų rankena buvo smarkiai įkaitusi, bet mergaitė to visai nežūrėjo. Vos tik atidarė duris, išsiveržė smarki karšto oro banga ir ją minutė sulaikė. Išgirdusi brolio aiktėlį, ji metėsi prie jo, bet liepsnos apimtame kambaryje negalėjo jo rasti. Kambarius buvo lyg pragaras: liepsnos laizė užuolaidas, degė kambario medinės dalys, baldai. Juodi benzino dūmai dengė viską, tik kartais parodydami liepsnos liežuvius. Ropodama įėjo į kambarį, kol pagaliau ji surado po stalą. Kadangi, maudydama savo brolius, buvo sušlapusi drabužius, tai jie taip greitai neužsidegė, bet užtat liepsna degino tuo metu veidą ir rankas, kai ji kaip vikšras stengėsi išropoti iš tos pragariškos masės. Nors pati buvo išsigandusi, bet susiprato kūdikiui savo suknele uždengti galvą ir pečius. Pagaliau, pasiekusi virtuvę, pasuko pro duris lauk, bet garso sukelta oro banga duris buvo stipriai užtrenkus. Ji, prišokusi prie lango, apdegusiom rankom išmušė stiklus ir tik tada galėjo atsikvėpti grynu oru ir vargais negalais atidaryti duris. Sukaupusi pastutines jėgas, sunkiai kvėpuodama su apalpusiu kūdikiu pribėgo iki artimiausio namo, kur bebėgė sukrito prie laiptų. Kaimynė, Gertrude Martinek, juos tuoj pat suvyniojo į paklodes. "Beveik nebuvo galima matyti akių", pasakojo Martinek, "viena ausis atrodė sutrūkęs nuo ugnies ir buvo nudėgę dalis plaukų".

(Bus daugiau)

LAUŽAS DEGA, DŪMAI RŪKSTA...

Rugsėjo aštuntoji yra mūsų Tautos šventė. Ji mums primena Vytauto Didžiojo vaikavimą sukakti. Ši Lietuviams labai brangi diena buvo švenčiama Lietuvoje su ypatingomis iškilėmis. Kalbos, paradai; kiekvienas lietuvis jausdavo gyvenimą su visa tauta glaudžioje vienybėje.

Ši diena supuldavo su šv. Mergelės Marijos Gimimo švente. Šiluvose didžiulį atlaidą. Minios žmonių plaukdavo iš visų Lietuvos kampelių į Marijos šventovę. Matydavai prie Marijos statulos, šiluvos koplyčioje, sukluosį ne tik pilką žmogelį, kuris, palikęs savo arklą, atėdavo pasisėmę stiprybės, bet taip pat ir mūsų aukštųjų inteligentijos atstovų. Pastarieji nebijojo pasirodyti gerai katalikais. Žodžiu, rugsėjo aštuntoji Lietuviams būdavo nepaprasta šventė.

Skautai suvaidino didelį vaidmenį lietuviškame gyvenime. Jų šūkis „Dievai, Tėvynei ir artimui!“ apima visa, ir būty gražu, jeigu lietuviškasis jaunimas burtųsi į šią organizaciją. Ypač pastaraisiais laikais, tremties metais, mums lietuviams svarbu išlikti gerai lietuviškiems. Daugelio užjūryje gyvenančių lietuvių materialinė būklė pakenčiama, tačiau yra didelis pavojus, kad galime susilpnėti dvasioje. Geris, grožis ir tiesa turėtų apimti visą išelvią ir seniai užjūryje gyvenančius ir gimusius lietuvius, ir šie trys idealai turėtų sujungti mus visus į vieną vienatę, kad išliktume nepalaužti svetimos aplinkos. Idealas šventas ir gražus. Ideals ir tremtyje išlikti ištikimiems Dievui ir Tėvynei. Ypatingai svarbu išsamoninti jaunajai kartai.

Skautų organizacija, vadovaujama taurių vadų, galėtų būti tas laidas jaunimo dvasiniam klestėjimui. Lietuviškasis Argentininos jaunimas parodė rugsėjo 13 d., švenčdamas Rugsėjo Aštuntąją, kad jis pasiryžęs bendradarbiauti su savo vadais, kurie trokšta, kad tas lietuviškasis jaunimas išliktų katalikiškas ir lietuviškas. Skautai parodė, kad jie trokšta gyventi pagal savo šūkį

„Dievai, Tėvynei ir artimui!“

Per lietuviškas pamaldas susirinko daug jaunuolių gražiomis skautiškomis uniformomis. Pamaldas laikė neseniai iš Romos atvykęs marionas kun. A. Kleiva. Pamaldų metu giedojo garsūs šv. Cecilijos choras.

Lietuvių Salėje susirinko gausi publika. Štai, pasigirsta garsas, ir skautai rankų pakėlimu gerbia Hetuvišką trispalvę. Išsiveržia Lietuvos Himno garsai. Per susirinkimą skautai ypatingu būdu pagerbė generolą T. Daukantą, daug nusipelnusį Lietuvos skautams. Skautų dvasią sustiprino skautininko V. Lesniausko kalba šūkiu „iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia“.

Pasigirsta drąsus, ryžtingi jaunuolių žodžiai išlikti tikrais lietuviams, išlikti lietuviškai-katalikiškai dvasią ir visada kalbėti gražia lietuviška kalba. Ypač publiką džiugino Argentinijoje gimusių lietuvių jaunuolių gražiai deklamuojamas eilės ir dainuojamos dainos. Tai rodo, kad lietuvis, kur jis bebūtų, kol jo širdyje teka lietuviškas kraujas, trokšta būti lietuviu.

Visi skautai ir skautės šiltai primė iš Romos atvykusio kun. A. Kleivos MIC mintį jaunimui jungtis į skautų eilės. Jie turėdami kilnų šūkį „Dievai, Tėvynei ir artimui!“ verti didelės lietuviškosios ir katalikiškosios visuomenės paramos. Tik per panašias organizacijas, pastebėjo kun. A. Kleiva MIC, jaunimas gali išlikti nepalaužtas ir neatitrūkęs nuo lietuviško kamieno.

Iškilmingai sueigai pritaikytus pasirodymus paruošė psl. L. Paluilonytė su mažųjų „Voveraičių“ skiltimi. Jai talkininkavo sk. v. A. Apanavičius su jaun. skautais ir psl. D. Noreikaitė su „Neužmirštuo-lėmis“.

Vertėtų ypatingu būdu susidomėti jaunąja karta, kad ji išlaikytų savo protėvių religinę ir tautinę dvasią.

A. Kleivilis.

* Rugsėjo 27 d. 10 val. visi skautai-tės renkasi uniformuoti „Laiko“ skaityklos patalpose.

DRAUGININKAS

Puikus lietuviškas atžalynas

Susidomėjimas Kazio Binkio 5 veiksnių pjesės „Atžalyno“ pastatymu Lietuvių Salėje Avellanedoje rugsėjo 19 dieną tikrai buvo didelis. Vienus traukė daugeliui reikiškus veikalų pavadinimas (atžalynas reiškia jaunus medelius, šiuo atveju — jaunimą), kitus — jau nuo seniau Dainos Ansamblio geras užsirekomendavimas scenoje. Ir netikrai. Tokio veikalas, kuris su dideliu pasisekimu buvo statomas Kauno, Vilniaus ir kituose Lietuvos valstybinuose teatruose, parodymas Argentininos lietuvių scenoje yra neeilinis įvykis. Tai, galima sakyti, pirmas įvykis, nes jį pastatyti gali tik didelės kolonijos, turinčios pakankamą skaičių gerų vaidintojų ir atitinkamą sceną, kurioje galėtų visi sutilti.

Veikalo turinys nėra labai palnus. Jame lietuviškos mokyklos — gimnazijos aplinkoje parodomos jaunuolio pasiaukojimas. Tačiau apipavidalinimui meniškai sudarytos aplinkybės jį padaro įdomų ir patrauklų, kai, veiksmui po veiksmo einant, vis su didesniu įtempimu laukiama, kaip klausimas išsprendės. Įvedimas įvairių luomų atstovų į sceną žiūrovą nukelia į lietuvišką aplinką, parodo platesnį gyvenimą. Taip, vaidinimui pasibaigus, jautiesi lietuviška dvasia pagyvenęs, atsišviežinęs ir ne veltui praleidęs tris valandas.

Atžalyno išpildymas stiprioje ir patyrusioje režisoriaus Juozo Valentino rankoje meniškai buvo tikrai geras. Jis sugebėjo tiek masines, tiek ir mažo skaičiaus veikėjų scenas padaryti įdomias ir sklandžias. Tai galėjo padaryti tik profesionalas, teoretiškai ir praktiškai tam darbu pasiruošęs (jis yra buvęs Klaipėdos ir Šiaulių valstybinių teatrų aktorius). Jis taip pat sukūrė klasės auklėtojo, seno mokytojo, susirūpinusio auklėtinų dvasia, Ti-jūno tipą taip įtikinamai ir nuostabiai, kad jautėsi su juo kartu didelį skausmą, kai jo mokinyš nusi-kalto.

Kituose pagrindiniuose vaidmenyse vaidintojai buvo tinkamai parinkti ir tiko savo reikškimams tipams. Keraitienė (L. Petryčienė) buvo tikras miescionės tipas, šeimos despotas, besirūpinęs tik savimi ir kovojęs prieš visus, kas galėtų ją bent kiek pažeminti. Inž. Keraitis (A. Art-monas), žmonos pavergtas, parodė iš kaimo išėjusio ir jau šiek tiek su-

miescionėjusio, bet apie kaimą gražiai atsimenančio inteligento tipą. Keraičių augytinis Petras (A. Rastauskas), pagrindinis veikalo asmuo, sukūrė pasiaukojusio, bet kartu kuklaus, kaip tinka tokio amžiaus gimnazistui, mylinčio savo draugus ir savo gimtinę, idealaus jaunuolio atspindį. Taip pat savo vietoje buvo ir jo draugas Jasius (Z. Jaunius), neturtingas, bet stiprios valios, į mokslus besiveržiąs jaunuolis. Mokyklos garbe susirūpinęs Inspektorius (J. Vedegys) ir Direktorius (A. Petravičius) buvo tikrai tokie, kurių mokiniai bijo, nes jie turi galios juos bausti. Geruo amatininko, sluvėjo Žlogo (K. Runimas) vaidmenyje buvo tinkamai pavaizduotas geraširdis lietuvis, kokį rasime mūsų tautoje daugybę. Tipingas, nusenęs istorijos mokytojas (S. Mikellonis) sudarė keisto, mokinių pagėgdžiojamo, juokingo dėl savo siaurumo, mokytojo tipą. Nuostabiai mokinio likimu besirūpinančios, tikros mokytojos — pedagogės atspindys buvo Gamtininkė (E. Noreikienė). Taip pat ir kituose vaidmenyse, tiek svarbesniuose, tiek mažesniuose, jaunieji vaidintojai buvo tikrai gerai pasiruošę, režisoriaus įjungti kiekvienas savon vieton, kad nesijautė nei tuštumos, nei perdėjimo. Jautėsi ištisinis vieningas ir natūralus gyvenimas.

Negalima suminėti visų vaidintojų (jų buvo virš 30-ties), nė jų pilnai charakterizuoti. Bet reikia pasakyti, kad Atžalyno pastatymas DAINOS Ansamblio ir režisorius J. Valentinas teisingai pelnė tokio gausaus žiūrovų skaičiaus (salė buvo pilnutėlė) ir jų dėkingumo. Teko nugirsti, kad daugelį prašant, veikalas bus dar pakartotas, jog jį galėtų pamatyti ir tie, kurie šį kartą negalėjo. Turėtų būti dėkinga ir visa mūsų kolonija, nes šis veikalas parodo, kad ir mes galime sukurti tikrai meniškų dalykų ir atsisotį šalia kitų, daug didesnių lietuviškų kolonijų.

Dekoracijas darė archit. J. Steikūnas taip pat užsirekomendavo kaip geras scenos reikalavimų žinovas ir dekoratorius.

Reikia manyti, kad kitame Atžalyno pastatyme salė bus taip pat pilna, kaip ir šį kartą, nes tokio veikalas pastatymas lietuviškoje Argentininos scenoje yra mums didelė dovana. — P. S.

JUNG. AMER. VALSTYBĖS

* Amerikos Balsas transliavo iškilmes iš Vyčių suvažiavimo Jungtinės Amerikos Valstybėse. Suvažiavime buvo nepaprastai audringai sutikta gautoji iš JAV prezidento Eisenhowerio telegrama, kurioje JAV prezidentas pareiškia užtikrinimą, kad Lietuva su Latvija ir Estija ir vėl bus laisvos. Amerikos lietuvių spauda ir radijai šiam naujam Eisenhowerio pareiškimui, kaip ir visai JAV vyriausybei ir parlamentui akcijai padėti pavergtiesiems Pabaltijo kraštams, skiria didelę reikmę. Nurodoma, kad tuo metu, kai kurie kiti kraštai yra pasiryžę už vieną ar kitą rūšies nuolaidas Sovietams nurašyti Rytų Europą, Amerikos Jungtinės Valstybės su savo prezidentu aiškiai ir ryžtingai stovi už tų kraštų išlaisvinimą. Tai yra pavyzdys ir kitiems laisvojo pasaulio kraštams, kaip reikia užsistoti už skriaudžiamuosius ir bolševikų pavergtuosius.

* Lietuvių Profesorų Draugija Amerikoje buvo suaukusis Chicagoje metinį suvažiavimą. Vykė Tarybos ir savo vardu pasveikino VT pirm. K. Žalkauskas. Suvažiavime išklaudyta apyskaitė ir pranešimų, taip pat išrinkta nauja vadovybė. Iš lietuvių mokslininkų svarbiausių darbų pažymėtini Lit. Instituto sukūrimas ir išplėtimas, Liet. Enciklopedijos redagavimas ir kt. Enciklopedija leidžiama veikt tokiu pat dydžiu, kaip buvo Lietuvoje. Prenumeratorių turi jau apie 3.000. Tuo tarpu, kai okup. Lietuvoje mokslininkai verčiami visokiais būdais išniekinti Lietuvos praeitį ir klasotį jos įvykius, laisvajame pasaulyje esą lietuvių mokslininkai stengiasi kurti tikrąsias mokslines vertybes.

* Apie rugsėjo 8 d. reikšmę per Amerikos Balsą kalbą pasakė Vasario 16 d. akt. pasirašęs prof. M. Biržiška, palygindamas ją su Nepriklausomybės švente vasario 16 d. ir Steigiamojo Seimo — gegužės 1' d. Rugsėjo 8-toji yra vytautinė šventė, kai pats imperatorius Zigmantas

ROSARIO

AUKOJO LIET. KRYŽIAUS IŠLAIDOMS PADENGTI

Jau anksčiau buvo minėta, kad prie naujosios lietuviškos bažnyčios buvo pastatytas lietuviško stiliaus kryžius, kurio išlaidoms padengti yra aukoję būrelis Rosario lietuvių. Dabar likusiai skolai mokėti aukoję šie mūsų tautiečiai: \$ 10: Valerija Jasevičiūtė de Segesu. Po \$ 30. M. S. Kalainienė, J. Vinykas. Po \$ 20: M. Jasevičienė, A. Pundys, S. Krašinskas, A. Petruškevičius. Po \$ 15: K. Šapalas, V. Zagrečienė. Po \$ 10: J. Seniūnaitė, J. Palaišis, A. Kiaušienė, O. Aidukienė, M. Lukošienė, A. Misėvičius, K. Jasūnas, A. Lukavičienė, E. Užkuris, A. Matulis, B. Andriejauskas, P. Kurkauskas, K. Sergiūnas, C. Zaukas, G. Mačullienė, P. Viloniškis, E. A. Ramanauskienė, A. Dičmanas, S. Saračinskis, J. Šimkus, S. Tičianik, O. Baublėnė, G. Seniūnas, M. Zerydas, S. Dūda, O. Papečienė, V. Daugis, L. Liegus, F. Tumonis, A. Petruškevičius, J. Stašauskas, A. Švarlys, S. Jonavičius, S. Staškevičius. Po \$ 5: A. Jonaitienė, A. Purilis, E. Petkevičienė, R. Šimanas-kienė, J. Ašmonas, A. Kučinskis, J. Drevinskis, S. Vilutis, A. Lukošienė, A. Olevirovič, V. Žakevičius, O. Rudienė. Iš viso suaukota \$ 670, Aukas rinko J. Jasevičius ir J. Kiaušas.

Be to, lietuviškos choristės surengė arbatėlę ir gauto peino įteikė \$ 280.

KAIP EINA BAŽNYČIOS STATYBA?

Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčia jau pradėta tinkuoti. Esant geram orui ir toliau, visi statybos darbai eis greitai pirmyn. Namas — parapiljos pastatas — jau išinkuotas. Net bažnyčios stogas jau pilnai uždengtas! Namų viduje jau užbaigti keli kambariai, trūksta tiklų medinių grindų ir išdažyti. Visi vandens vamzdžiai jau sudėti. Taigi, acū Dievui, darbas eina prie gražių užbaigtuvių.

* Rosario mieste neseniai lankėsi kun. dr. K. Černiauskas MIC ir pramon. K. Develkis-Pipiras. Malonūs svečiai aplankė naują statybą ir tikrai nustebė, kad tiek daug jau padaryta. Svečiai, be savų reikalų, spėjo aplankyti R. L. B. pirmą Z. Stasevičių su dūka Diana, p. A. Miliauską ir abi pp. Palaiškių šeimas.

* Jurgis Brizgas S. D. B. nupiešė arkiv. Jurgio Matulaičio-Matulevičiaus paveikslą. Darbas tikrai puikiai atliktas.

* P. K. Matulaičiai stato didelius namus su sale Paraguay ir Corrientes gatvių kampe, netoli nuo būsimos lietuvių parapiljos ir bažnyčios. M. ir J. Palaiškiai savo naują ir gražų namą dar padidina.

* Gražų darbą atliko J. Kiaušas ir J. Jasevičius. Jie surinko iš lietuvių tarpo anų užbaigti mokėti lietuviško kryžiaus pastatymo išlaidas.

* Ona Dičmanaitė prie pat Paranos upės turi didelį vištų ir ančių ūkį. Jos senelis tėvas, turįs jau 70 metų, buvo trijose vietose susilaužęs koją, bet dabar jau baigia sveikti.

* A. Švarlys, surinkęs gražų vaikų būrelį, moko juos lietuviškų tautinių šokių. Tikimasi, kad vėliau šokėjai pasirodys ir viešuosieji rengimuose.

SERGANČIOS ROSARIETĖS

Gana smarkiai serga Adelė Žagrakalienė, Rimavičienė, Daunienė ir Plepienė. Viena suparalizuota gulė Roque Saenz Peña ligoninėje. Jas lankė ir lanko visi lietuviai. Linkiu greitai pasveikti.

VILLA LUGANO LIETUVIŲ CENTRAS

27 metų sukakčiai paminėti, savo patalpose Tabarė 6950, spalio mėn. ruošia dideles iškilmes:

SPALIO 3 D., šeštadienį, bus visų organizacijų atstovams V E R M U T A S.

SPALIO 10 D., šeštadienį, bus V A K A R A S, kuriame vaidins Berisso "Nemuno" Dr.-jos vaidintojai.

SPALIO 24 D., šeštadienį, bus labai įdomi Racing klubo iš Avellanedos čiuožėjų (Patnadoreš) programa.

Po programų bus bendri šokiai.

VISI KVIEČIAMI ATSLANKYTI!

MŪSU MIRUSIEJI

MIRĖ PETRAS BAREIKIS

Rugsėjo 9 d. staiga mirė Petras Bareikis, 54 metų amžiaus. Vėliovais buvo kilęs iš Viktoriškųjų km., Maletų valsč., Utenos apskr. Gyveno savo nuosavuose namuose c. Estrada 1085, San Martin. Su religinėmis apeigomis, kurias atliko kun. K. Černiauskas, palaidotas San Martin kapuose. Giliamė nulūdime liko jo žmona Emilija Rinconaitė Bareikienė ir brolis Vladas, kuris gyvena Misiones provincijoje.

* Prelatas Antanas Briška, po ilgos ligos šiomis dienomis mirė Chiagoje. Su didelėmis iškilėmis buvo palaidotas Lietuvių kapinėse. Vėliovais buvo daug nusipelnęs lietuvių, ypač paskutiniiais metais Romoje nupirktas didelis namas Lietuviškai Šv. Kazimiero kolegijai, kurioje auklėjami ir mokslinami lietuviai kunigai.

VILLA LUGANO

* Lietuvių Centras buvo pramatęs rugsėjo 11, 12 ir 18 dienomis padaryti didelį jomarką (kermesę). Dabar pranešama, kad šis jomarkas neįvyks.

SVARBIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

* ALF. DEGULIO ir K. PAULIAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalvalka. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5, T. E. 23-9584.

* „PRNSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie įvažingo kalnu ežero (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus aptarnavimas. Pragyvenimas dienai tik \$ 17.

* „ZEMAITJA“. Islas del Ibiouy. Sav. J. ir A. Burokal.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Bañero del Embalse del Río III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik \$ 19.

* KAZIMIERAS STANKONAS vasaros mėnesiams išnuomoja atskirus departamentus atostogaujantiems labai gražioje ir sveikoje vietoje Villa del Dique, Calamuchita, Sierras de Córdoba. Dėl sąlygų kreiptis laiškų į savininką arba telrautis „LAIKO“ red.

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ

plėtiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propandas lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunistų pavidalsėklas, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis:

Mendoza 2280 Avellaneda, Buenos Aires. T. E. 26-9827.

* Moderniškų BALDŲ ir SOFŲ Fabrikas

SAV. E. JUOZAS LISIAUSKAS Pícomayo 2323 (aukšt. Brasil 1000) 4 de Junio

Impreata de „L A I K A S“ Mendoza 2280 * Avellaneda

BUENOS AIRES

* Ona Matulaitė Januškevičienė, žinoma pramonininko Vacl. Januškevičiaus žmona, turėjo gerklės operaciją. Dabar jau sveiksta savo namuose.

* Antanas Rimkevičius, ARLB Villa Lugano Apylinkės valdybos sekretorius, buvo apsirgęs ir keiloms dienoms turėjo atsigulti į lovą. Taip pat buvo apsirgusi ir jo žmona. Bet šiuo metu abu jau sveiksta.

* Lydija Janulytė yra smarkiai susirgusi ir turės keletą mėnesių išbūti gydytojų priežiūroje.

* Vladas Kriščiūnas yra susirgęs ir paguldytas Ramos Mejia ligoninėje, 2 salėj, 48 lovoj.

* Antonija Palubinskaitė de Paversani turėjo sunkią vidurių operaciją, po kurios jau baigia sveikti savo namuose.

* P. Narbutienė, gyvenanti savo namuose Chuquisaca, Avellaneda, buvo susirgusi, bet jau dabar pamažu sveiksta.

* Jonas Sereika, gyv. Val. Alsinoje, yra susirgęs ir paguldytas Florito ligoninėje, Avellanedoje, I aukštas. 47 lova. P. Sereika yra Argentinon atvykęs dar prieš pirmąjį karą ir yra išaušinęs didelę ir veiklią lietuvišką šeimą.

TEMPERLEY

SULIETUVINS TEMPERLEY
Senų ir prityrusių lietuviškos kolonijos darbuotojų nuomone. Temperley lietuvių kolonija greit pasirodys viena iš lietuviškiausių. Temperley veikia didelė ir nuolat stiprėjanti ARL Bendruomenės Apylinkė ir labai veiklus „Aušros“ choras, vadovaujamas su dideliu pasiaukojimu p. Ig. Valantinavičiaus ir didelių pasiryžimų palaikomas visų choristų. Čia yra susispietusias taip pat ir didesnės kultūrinės jėgos. Temperliškių tarpe rasime muzikų, mokytojų, statybos rangovų, mechanikų, elektricistų, siuvėjų, dažytojų ir žurnalistų. Be to, Temperley rasime visos mūsų kolonijos viltį — jaunimą, kuris yra ARL Bendruomenės ir „Aušros“ choro globojamas. Koresp.

RENGS VERMUTĄ
ARL Bendruomenės Temperley Apylinkė rengs didelį nepaprastą vermutą Temperley. Laikas ir vieta bus paskelbta vėliau. Ir kitų kolonijų jaunieji galės pamatyti Temperley gražuoles. Koresp.

PEREJO I KITA SRITY
Mūsų tautietė p. Aldona Vaišvilaitė paliko savo atsakingą darbą „Ceramica“ fabrike ir perėjo dirbti į kitą sritį — komerciją. Drauge su prityrusia prekybininke p. Salamėja Gotcaltiene ji ėmėsi prekybinio darbo, kuris jos draugės jau keli metai sėkmingai vedamas ir gerai išvystytas. Koresp.

DARO PAŽANGĄ
Mūsų tautietis p. Benys Platakis su savo žmona Ona gyvena Llavallo miesto ir daro gražią pažangą. P. Platakis, Lietuvoje dirbęs valdininku, dabar dirba automobilių fabrike Llavallo, kaip specialistas gaudamas gerą atlyginimą. Jo žmona yra specialistė siuvėja ir turi gerai įrengtą madų saloną, kuriame turti labai daug užsakymų. Pažymėtina, kad pp. Platakiai Argentinon atvyko prieš porą metų. Abu jie yra nuoširdūs žemaičiai. Koresp.

LIETUVI ISTIKO NELAIME

Rugpjūčio 28 d. p. Ignas Zvegas, gyvenęs Llavallo, eidamas iš darbo „Bieckert“ alinės, paslydo ir susilaužė koją. Nebegalėdamas paeiti ir nieko prisiskauti, nes buvo vėlyva naktis, p. Zvegas gulėjo gatvėje, kol jį surado koks tai lenkas ir parnešė į namus. Jis buvo tuoj nuvežtas į Lomas de Zamora miesto ligoninę, kur koją buvo sutvarkyta. P. Ig. Zvegas yra į Argentiną atvykęs 1913 m. Dabar ligonis pamažu sveiksta.

Linkime savo tautiečiui greit pasveikti. Koresp.

SVEIKSTA

Vienas surusėjęs lietuvis, temperliškių kaimynas, dar prieš keletą mėnesių labai gyrė ir garbino „raudonąjį batą“. Dabar gavo žinią iš Lietuvos, kad jo tėvas ir brolis buvo išvežti į Sibirą ir ten mirė iš bado. Po to šis rusų prietelius jau pradėjo abejoti apie kacapų teisingumą ir prisipažįsta, kad jis buvęs suklaidintas. Dabar temperliškiai klausia, kieno čia padaryta įtaka. Patyręs.

TEMPERLIETĖ GAVO DIPLOMĄ

Dažnai pasirodo laikraščių skiltyse apie Temperley lietuvių jaunimą. Džiugu, kad mūsų jaunimas moko, lavinasi ir tobulėja.

Mūsų kolonijos p. Nelida Albina Leimontaitė yra baigusi net tris mokyklas: mašinarščio „Bartolome Mitre“ mokyklą, takigrafijos (greitraščio) ir siuvimo bei kirpimo. Visas tris mokyklas baigė su pagyrimu. Daugiausiai dirba siuvėjos darbu, siūdama namie.

P. Nelida neatsitraukė taip pat ir nuo visuomeninio darbo. Ji yra labai vaidintoja, jau ne kartą pasirodžiusi scenoje. Ji priklauso „Aušros“ chorui ir dabar teko girdėti, kad ji siuva choristėms uniforminius drabužius. Malonu temperlietiems savo tarpe turėti tokių jaunuolių, kaip Leimontaitė, kuri moka puikiai lietuviškai ir gražiai darbuojasi visuomenėje. Pėdiškis.

* „Aušros“ choras spalio 31 d. Lietuvių Salėje, Avellanedoje, rengia įdomų vakarą, kuriame bus suvaidinta dviejų veiksmų komedija „Paskolink man savo žmoną“, choras padainuos keleta lietuviškų dainų ir kt. Tikimasi, kad šis pirmasis choro viešas pasirodymas sutrauks daug publikos. Veikalą režisuoja choro vadovas p. Ignas Valantinavičius.

BERISSO

SUNKIAI SERGA
Šiomis dienomis p. Onai Uirigytei-Oksenei buvo padaryta sunki vidurių operacija „Instituto Platense“ ligoninėje, Eva Peron mieste. Operacija pavyko gerai ir ligonė pamažu atgauna jėgas. Abu p. p. S. ir O. Oksai yra žinomi Berisso katalikiškos ir lietuviškos idėjos rėmėjai. Ligonė guli antrame aukšte, 20 lovoj. Lankyti galima kasdien nuo 2 iki 6 val. po piet. Laukiame greit grįžtant į savo namus.

KVIEČIAM I VAKARIENĘ

Spalio 3 d., šeštadienį, „Mindaugo“ Dr.jos nuosavų namų remonto užbaigimo proga rengiama narių ir prijauniančių draugiška vakarienė (asado). Vakarienė prasidės 20 (8) val., o po jos bus šeimyniški šokiai iki vėlyvo vakaro. Vakarienė bus pakviesti žymūs visuomenės ir valdžios atstovai. Visi Berisso lietuviai kviečiami dalyvauti.

VILLA LUGANO LIETUVIŲ CENTRAS

savo patalpose, Tabarė 6950, Villa Lugano, rugsėjo 26 d. (šeštadienį) 20 val. rengia savo choro vienu metų sukakties

MINĖJIMĄ

Programoje:

- 1) Lietuvių Centro choro KONCERTAS, diriguojamas p. Alf. Petraičio,
- 2) Jaunųjų Ansamblio tautiniai šokiai, vadovaujami p. A. Mikelionienės.
- 3) Deklamacijos ir kt. įvairumai.

PO PROGRAMOS — Š O K I A I

SUSIŽEIDE RANKĄ

Žinoma Berisso lietuvė Teresė Griškienė, kuri turi valgomų dalykų krautuve. Perceverancia 4596, paslydus prie virtuvės ruošos parkrito ir smarkiai susižalojo dešinę ranką. Gydytojų patarimu ranką teko sugipsuoti.

MONTEVIDEO

ANTIKOMUNISTINĖ DEMONSTRACIJA

Rugsėjo 5 d. didelėje Ateneo salėje įvyko įvairių tautų antikomunistinis aktas, kurį organizavo Kultūrinės Lietuvių-Urugvajiečių Sąjungos pirmininkas, lietuvių bičiulis J. P. Martinez Bersetche. Buvo tautiniuose rūbuose atstovaujami armėnai, kroatai, ukrainiečiai ir kt. Gaila, kad laiku nebuvo painformuotos lietuvių organizacijos, todėl nebuvo reikiama asistuoti prie lietuviškos vėliavos. Žodį pasakė dešimties tautų atstovai, jų tarpe ir Alb. Gumbaragis. Visi smerkė jų tėvynių pavergėjus ir kėlė praktinių minčių kovoję su imperialistiniu komunizmu.

Ta tema ypatingai puiki ir turininga buvo prof. Alb. Rusconi pasakaita, kurios bėnt ištraukę skaitytojai galės rasti „Laiko“ vėlesniuose numeriuose.

Ši reikšminga manifestacija buvo pajvaurlinta urugvajiečių choro ir deklamacijomis. Joje dalyvavo ir lietuvių, o Min. Dr. K. Grauzinis buvo garbės tribūnoje.

KUN. J. BRUŽIKAS PAS VYSKUPĄ

J. E. vysk. Fulton Sheen, New Yorko kardinolo pagalbininkas, garsusis televizijos ir radio kalbėtojas, neseniai audiencijoje priėmė lietuvių misijonierių T. J. Bružiką S. J. Vyskupas Sheen atsідėjęs išklaušė apie misijonieriaus pergyvenimus bolševikų kalėjime ir susimąstęs ilgai žiūrėjo į parodytą kalinio T. Bružiko fotografiją. „Ši fotografija, kalbėjo vyskupas, iškalbingiausiai pasako, į ką komunistai paverdžia žmogų. Ją ir kitiems parodyk“. Sužinojęs, kad statoma lietuviams Marijos Fatimos bažnyčia Urugvajuje, vysk. Sheen įteikė T. Bružikui savo asmeninę 100 dolerių auką. Beto, T. Bružiką maloniai priėmė Philadelphia arkivyskupas J. O'Hara ir pažadėjo parašyti specialų laišką lietuviams klebonams, kad leistų daryti rinkliavas savo bažnyčiose Urugvajaus lietuvių bažnyčiose naudai. Arkivyskupas Urugvajui rodė ypatingų simpatijų, nes jis tenai ėjo mokslus jėzuitų kolegijoje tuo metu, kai jo tėvas buvo š. Amerikos konsulas Urugvajuje.

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* ČIUZINIŲ, UŽUOLAIDŲ DIRBUTŲ - PARDOUOTUVĖ. Parduodama bodelna, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gultimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkėtos kėdės. Sav. Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 933 — Bs. Aires. T. E. 60-2784.

FOTOGRAFUOJU organizacijų, ūimų ir pavieniū asmenų šventes bei kitus įvykius o Krepštinis laišku ar asmeninai: o L. KANČAUSKAS, o Paso de Burgos 1783-Avellaneda o o

HORACIO CZOP
KIBIRŲ FABRIKAS (Baldes y Canastos) vartojamų prie statybos ir priešgaisriniam smėliui. ISLETA 3317, Valentin Alsina T. E. 20 - 9790

CASA "MITRE"
Laidotuvių aptarnavimas Automobilių vestuvėms Ved. Stasys Albertas Timinškas 7 de Mayo 1901, 4 de Junio (Prieš Polikliniką "EVITA")

KRAUTUVĖ „NARUŠIS“
Malsto produktai, gėrimai ir smulkius prekės; c. Unanue 6300, Villa Lugano. Sav. V. NARUSEVICIUS.

* OPTIKAS V. RASIČONAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: geg. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

* MINKŠTU KĖDŽIŲ DIRBUTŲ Sav. Mikelionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

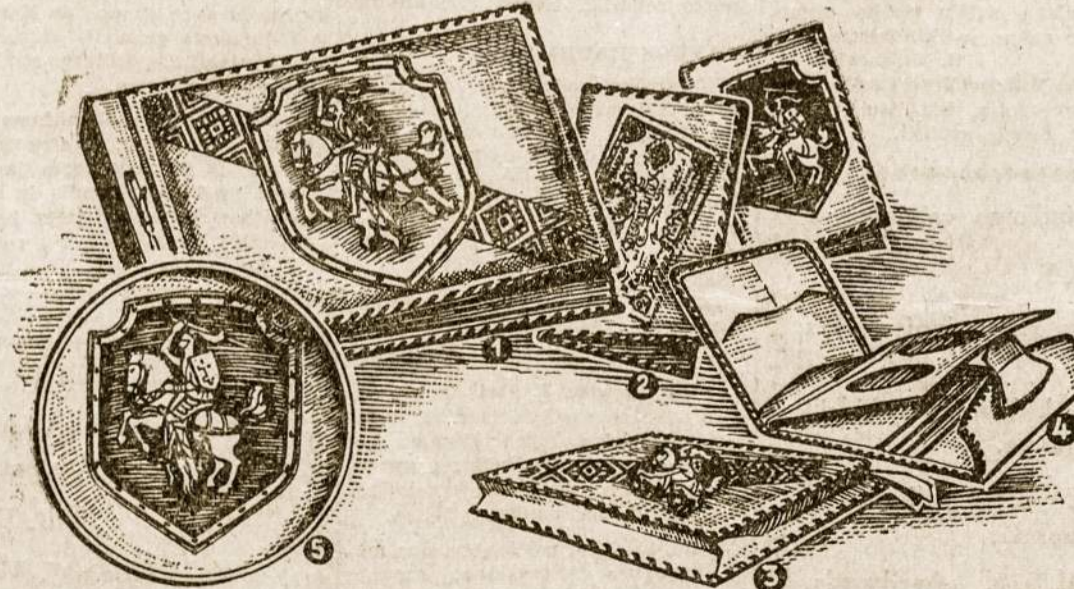
JUOZO ŠNIPO BATU DIRBUTŲ ir Cigarečių Pardotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni

* HORACIO E. CZOP fotografuoja vestuvių, gimtadienio, sužadėtuvių, krikšto ir įvairių švenčių progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

RADIO TECHNIKAS V. E. RAMANAUSKAS
mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimo-kėjimui. POLA 289, Buenos Aires T. E. 64-4154

„LIETUVIŲ DIENOS“
Vienintelis pasaulio Lietuvių iliustruotas žurnalas. „LIETUVIŲ DIENŲ“ kiekviename numery telpa virš 40 didelių, įdomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio Lietuvių gyvenimo. „LIETUVIŲ DIENOS“ duoda įdomių straipsnių, beletristikos, poezijos, įvairios kitos informacijos. „LIETUVIŲ DIENŲ“ vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai, pristantus savo adresą. Prašykite, kad Jums „LD“ užsakytų Jūsų giminės bei pažįstamieji J.A.V.-se. Metinė prenumerata 4 dol.. Administracijos adresas: „Lietuvių Dienos“ 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif. USA.

KIEKVIENAS LIETUVIS GALI ĮSIGYTI TAUTINIŲ ODOŠ IŠDIRBINIŲ

Prieinamomis kainomis daromi albumai, piniginės, dekoratyvinės lėkštės. Gaunama pas: A. SAMAUŠKA, Bouchard 285, Gerli, „Laiko“ Administracijoje, c. 11 y 16, Villa Sastre, Temperley, „Mindaugo“ Dr.joje, Napoles 4260, Berisso, Avda. Diana 202, Rosario.

Buenos Aires Avellaneda

GRĮZO PIANISTAS A. KUPREVIČIUS

Su nepaprastu pasisekimu koncertavęs JAV-bėse ir Kanadoje mūsų žymusis pianistas virtuozas Andrius Kuprevičius rugsėjo 18 d. lėktuvu grįžo atgal į Argentiją. Kadangi turėjo grįžti rugsėjo 17 d., tai tą dieną buvo susirinkęs didelis lietuvių būrys pianisto pasitikti, tarp kurių buvo jo tėveliai p.p. Kuprevičiai, gen. Daukantas, Aušros Vartų par. klebonas kun. dr. P. Brazys, Ansamblio vadovas p. Petravičius ir kt. Lėktuvui pavėlavus, grįžo tik sekančią dieną po pietų. Dabar tikimasi, kad p. A. Kuprevičius vėl įsijungs į meninį Argentinos lietuvių gyvenimą ir pradės savo didesnius koncertus P. Amerikoje.

SURVILOS MADOS PER TELEVISIJĄ

Žinomo sluvyklos savininko ir madų kūrėjo Bernardo Survilos naujai sukurtos pavasarinės mados rugsėjo 25 d. nuo 5,30 iki 6 val. (ne rugsėjo 24 d., kaip buvo anksčiau skelbta) po pietų bus rodomos per televiziją. Tai yra didelis mūsų tautiečio laimėjimas, nes, atrodo, bus pirmas lietuvių kūrinių parodymas šitokių būdu. Kas neturi savo televizijos aparato namuose, gali pamatyti nuėjęs prie viešųjų televizijos aparatų.

Be to, jo naujų pavasariinių madų paroda pereitą savaitę praėjo su dideliu pasisekimu. Parodą aplankė keli tūkstančiai žmonių.

ARL B-NĖS AVELLANEDOS APYLINKĖS VEIKLA

Rugsėjo 13 d. buvo susirinkusi posėdžio naujai išrinktoji valdyba, kuri svarstė visą eilę svarbių klausimų. Apie tai dar nekalbėsime, nes dar neaišku, kiek tų reikalų pasiseks praktikoje įgyvendinti. Šiuo tarpu Apylinkės nariai gavai svarsto ir nuosirdžiai ruošiasi spalio 18 d. centrinių organų rinkimams, kurių metu didžiausia darbo našta kris Avellanedos Apylinkė. Kad pasiruošus tinkamai rinkimams, valdyba nutarė dar prieš juos, t. y. spalio 11 d., 17,30 val. susaukti visų savo narių susirinkimą, kuriame bus svarbūs pranešimai ir pasiskirstyta pareigos, kurios nariams teks atlikti, kad visuotinis suvažiavimas sklandžiai praektų.

REIKALINGA PAGALBA

Po 11 metų trukusios ligos už kelias mėnesių iš Muñiz ligoninės išėjęs ukmegietis J. Markevičius. Jis iš viso turėjo 10 operacijų, bet jau yra tiek sustiprėjęs, kad gydytojų teigimu po kelių mėnesių ligoninę galės aplieisti. Tačiau minėtasis ligonis neturi nieko, kas jį globotų, duotų pastogę ir atitinkamą darbą, nes sunkaus darbo jis kol kas negalės dirbti. P. Markevičius kreipiasi į geraširdžius tautiečius, prašydamas paramos drabužiais, nes viršutinių neturi. (Nešioja 44 nr. drabužius).

Gulėdamas ligoninėje, jis išmoko megsti įvairius užtiesalus stalams, kuriuos pirkdami mūsų tautiečiai jį paremti. Tikime, kad atsiras jautrių žmonių, kurie susirūpins šio mūsų tautiečio likimu. Savo pagilimą jis laiko stebuklingu ir yra dėkingas Dievo Motinai Marijai.

Paramą jam galima įteikti asmeniškai Hospital Muñiz, avė 22, lova 8, arba per ARLB Avellanedos Ap. valdybą: Mendoza 2280, Avellaneda.

Tautos Šventės ir Karaliaus Mindaugo vainikavimo

MINĖJIMAS,

kurių rengia Lietuvos Išlaisvinti Centras Argentinoje, įvyks rugsėjo 27 d.

8,15 — 8,45 val. Liet. Radio Vaj. "Lietuvos Aidai" Šv. Cecilijos choras duos specialią programą.

10,30 val. Aušros Vartų bažnyčioje, Avellanedoje, iškilmingos Pamaldos su specialiu pamokslu.

17,30 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, didelis minėjimas su įvairia programa.

Visi tautiečiai kviečiami šią šventę tinkamai pagerbti!

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

Naujosios spaustuvės skoloms mokėti ir „Laikui“ aukojo šie Naujieji Rėmėjai:

\$ 100: M. Čepaitė Pauličienė.
\$ 70: J. Vabalas.
Po \$ 10: S. Rakauskas ir J. Vitutis.
\$ 5: A. Kriščiūnaitė.

Visiems Gerbiamiems Rėmėjams spaustuvės Administracija ir „Laiko“ Redakcija taria nuoširdų lietuvišką ačiū.

RELIGINĖS MUZIKOS KŪRINIAI

Sedmadienį, rugsėjo 27 d. pamaldose Aušros Vartų bažnyčioje Lietuvos Karaliaus Mindaugo vainikavimo proga Šv. Cecilijos choras, vadovaujamas V. Rymavičiaus, giedos iškilmingas keturių balsų Singerberger „Sventosios Dvasios“ mišias. Prieš pamaldas išpildys „Beati mundo corde“, po Evangelijos — „Apsaugok Aukščiausias“, per Offertorium — „Dievo Motina, Marija“ (K. Kavecko) ir per Komuniją — „Sventoji Marija“ (J. Stankūno) ir atliks koncertinį religinį kūrinį „Panis Angelicus“ su choro soliste A. Žekyte.

SMUKININKĖ E. KUPREVIČIŪTĖ Į Š. AMERIKĄ

Pranešama, kad smuikininkė Elena Kuprevičiūtė, kuri jau ilgesnį laiką koncertuoja Europoje, kaip Prancūzijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje ir kt., greitai laiku žada iš Prancūzijos vykti į JAV-bes. Ten mano taip pat suruošti keleta savo smuiko koncertų. Tikra išvykimo data dar nežinoma.

SUSIORGANIZAVO KULTŪRININKAI

Rugsėjo 20 d. Lietuvių salės sveitainėje buvo susirinkęs nemažas būrys mūsų tautiečių, kurie prie Arg. Liet. Bendruomenės susiorganizavo į kultūrininkų ir visuomenininkų būrelį. Buvo apie 30 senųjų ir naujųjų ateivių lietuvių. Iš savo tarpo išsirinko laikinąją vadovybę, kurion jėgo būrelio iniciatorius gen. T. Daukantas, J. Vedegys ir B. Kerbelienė. Pirmuoju artimiausiu tikslu užsibrėžta surinkti medžiagą, reikalingą Kersteno rezoliucijai, pateiktai JAV-bių kongresui. Tam tikslui išrinkta komisija iš gen. T. Daukanto, kun. dr. A. Kleivos ir dr. A. Kairelio. Sekantis platesnis susirinkimas bus spalio 11 d. 12 val. Lietuvių Salėje, Avellanedoje, kur bus paminėta spalio 9-toji — Vilniau užgrobimas su kita įvairia programa.

PRANEŠIMAS

ARLB Avellanedos Apylinkė spalio 11 d. 17,30 val. Lietuvių salėje, Brasil 835, šaukia svarbių visų narių susirinkimą su sekančia programa:

- 1) Atidarymo žodis,
- 2) Kun. Dr. A. Kleivos paskaita tema: „Užjūrio lietuvių nuotaikos ir veikia“,
- 3) Pranešimai rinkimų, šalpos ir kt. reikalais,
- 4) Meninis dalis, kurią išpildys mūsų jaunimas.

Kviečiame nares, narius ir visus kitus lietuvius prijauniančius L. B. veikiai susirinkime skaitlingai dalyvauti.

Valdyba.

SPORTININKŲ ŽINIAI

Rugpjūčio 27 d. tuoj po pamaldų „Laiko“ skaitykloje įvyks visuotinis Sporto Klubo „KOVAS“ susirinkimas. Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes svarstomi svarbūs ir aktualūs sporto reikalai. Klubo Pirmininkas

AUKOS RADIO VALANDELEI

Lietuviškai rado valandėlę „Lietuvos Aidams“ aukojo: \$ 50: J. Stočkūnienė (Berisso). \$ 30: R. Kuprevičius. Po \$ 20: D. Zuoza, B. Skaržauskas (Berisso) ir J. Kulakauskas (Berisso). Po \$ 10: V. Macaitis, Alf. Galokvosčius ir A. Mažeikienė (Berisso). \$ 5: E. Kučinskaitė (Berisso).

Visiems aukojusiems nuoširdžią lietuvišką padėką reiškia

Radio Valandėlės Vadovybė.

* Architektas J. Steikūnas neseniai užbaigė statyti nuosavą namą Ranelagh miestelyje ir šiomis dienomis su šeima persikėlė ten gyventi. Šalia jau nuo seniau gyvena režisierius J. Valentinas su šeima.

* St. Žvirblis, prieš ketverius metus atvykęs Argentoną, rugsėjo 25 d. lėktuvu išvyko nuolatiniam apsigyvenimui į Kanadą. Rugsėjo 19 d. didelis būrys jo draugų padarė gražias išleistuves jo namuose, San Martin miestelyje.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL
Franqueo Pagado
Concesión N° 4239
Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

„EL TIEMPO“ Semanario Lituanio
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 416995

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pusem. \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

25 DE SEPTIEMBRE 1953 VI METAI — Nr. 99

Visuotinis Liet. Bendruomenės SUSIRINKIMAS

yra šaukiamas š. m. spalio 18 d., sekmadienį, 12 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda. Šiame susirinkime bus svarstomi visus lietuvius liečiantieji reikalai, bus renkami dviems metams

VADOVAUJAMIEJI ORGANAI:

Taryba ir Rinkimų bei Nesusipratimams Spręsti Komisija. Naujoji Taryba vėliau išrinks Centro Valdymo ir Revizijos Komisiją.

Į susirinkimą kviečiami organizacijų atstovai ir visi lietuvių. Iš toliau atvykusiems atstovams bus duodami užkandžiai.

ARLB CENTRO VALDYBA

ŠEIMOSE

SUKURĖ NAUJĄ SEIMĄ

Rugsėjo 21 d. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje buvo palaiminta Eugenijos Teresės Aidukaitės su Mario Milosevič moterystė. Sutruktuvių liūdininkais — svotais buvo Antanina Simonytė Virbickienė ir Leonas Aidukas.

PAKRIKSTYTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE

Aleksandras Jurgis Namikas, Irenos Gasevičiūtės ir Daumanto Namikų sūnus, rugsėjo 12 d. buvo pakrikštytas Aušros Vartų bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Elena Masiulytė Namikienė ir Viktoras Lesniauskas. Po krikšto apeigų bažnyčioje didelis svečių būrys buvo susirinkęs pp. Gasevičių namuose, kur įvyko šaunios krikštynų valšės.

Monika Irena Balčiūnaitė, Ladislavos Gasėnaitės ir Klemenso Balčiūnų duktė, rugsėjo 12 d. buvo pakrikštyta Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Genovaitė Pilypaitė ir Andrés E. Bernadi.

* Julija Regina Virgailytė de Mirando ir German G. Mirando liepos 2 d. susilaukė pirmosios dukrelės Reginos Rosos. Motina ir duktė abi sveikos gyvena savo namuose. P. Regina V. de Mirando yra Argentinos Lietuvių Jaunimo Dr-jos valdybos sekretorė.

* Žinomo Prekybininko Marijono Kliuko žmona Stanislava Kliukienė neseniai iš Posadas, Misiones prov., buvo atvykusi į Buenos Aires. Prieš pora mėnesių savo vyrui jį padovanojo trečią sūnų.

* Juozo Deveikio 71 metų amžiaus sukakties proga jo namuose giminės ir artimieji rugsėjo 20 d. buvo susirinkę jo pasveikinti. J. Deveikis yra vienas iš atvykusių Argentoną dar prieš pirmąjį karą. Jis yra išauginęs gražią šeimą, turi savo didelius nuosavus namus Remedios Escalada ir dabar jau išsitarnavęs pensija. Jo žentas yra žinomas lietuvių visuomenininkas p. Zef. Juknevičius.

* Pabaltiečių susirinkimas buvo rugsėjo 19 d. prof. D. Gruodžio namuose. Iš lietuvių pusės jame dalyvavo prof. D. Gruodis ir inž. L. Stašaitis. Buvo pasitarta bendrais visu trijų Pabaltijo tautų reikalais. (Plačiau pranešime kitame „Laiko“ nr.).

1953 m. laprikčio 1 d. 18 val., sekmadienį, Liet. Taut.

Ansamblis DAINA Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, pakartos K. Binkio penkių veiksmų veikalą

ATŽALYNAS

Veikalą režisuoja J. Valentinas, Dekoracijos — archit. J. Steikūnas. Visi kviečiami pasinaudoti paskutine proga šį nepaprastą veikalą pamatyti!